

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani - Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« - Knafljeva ulica števil. 5/II.
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din. polletno 18 din.
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din. polletno 24 din. celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice podružnice v Ljubljani št. 10.711.

Papež Pij XI. je umrl

Dne 10. t. m. v zgodnjih jutrnih urah je preminil v Vatikanu papež Pij XI. Bil je do zadnjega pri zavesti in je še tik pred smrtjo vzdignil desnico ter z rahlim gibom navzočnim okrog svoje postelje, ki so se pogovarjali z njim, podelil zadnji blagoslov. Zakrament sv. olja mu je podelil kardinal Lauri.

Smrt papeža so objavili v Rimu vsi zvonovi cerkve sv. Petra. Še preden so prenehali zvoniti je prišlo v Vatikan okoli 40 kardinalov, ki delno bivačo stalno v Rimu, delno pa so se po naključju mudili v mestu. In mu poljubili roko. Truplo je bilo balzamirano in položeno na mrtvaški oder v cerkvi sv. Petra, kamor so se prihajali od njega poslavljati tisoči vernikov.

Achille Ratti, kakor se je pokoini papež imenoval pred izvolitvijo za 266. rimskega škofa, se je rodil l. 1857 v Desio pri Milanu kot sin lastnika tkalnice. Po vplivu svojega strica duhovnika Rattija in svoje pobožne matere se je posvetil bogoslovju. Za duhovnika je bil posvečen l. 1879 v Rimu. Leta 1882 se je vrnil v Milan za učitelja v semešišču. V svojih mladih letih je bil navdušen planinar ter je o svojih izletih po gorah izdal tudi posebno knjigo. Achille Ratti je med cerkvenimi dostojanstveniki kmalu zaslovel. Zavzemal je razna visoka cerkvena dostojanstva. Po smrti kardinala Ferrarja v Milanu na je postal l. 1921 njegov naslednik. V Milanu je otvoril novo katoliško vseučilišče.

Za papeža je bil izvoljen kot naslednik Benedikta XV. dne 6. februarja l. 1922 ter si je nadel ime Pij XI. Prvič po 52 letih, odkar je italijanska vojska zasedla Rim in cerkveno državo, novoizvoljeni papež ni podelil običajnega blagoslova mestu (Rimu) in svetu v notranjosti cerkve sv. Petra, temveč kakor v starih časih z zunanjega cerkvenega balkona. S tem je hotel pokazati, da namerava nadaljevati politiko spravljivosti med Vatikanom in italijansko državo, ki jo je započel že Benedikt XV.

Ob priliki papeževe smrti so izrekli sožalje vatikanskemu državnemu tainiku kardinalu Pacelliju zastopniki nešteti držav, tako tudi Jugoslavije. Za izraze sožalja iz naše države sta prejela od kardinala Pacellija brzojavno zahvalo Nj. Vis. knez namestnik Pavle in predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Svetovno časopisje je ob smrti papeža Pija XI. zlasti poudarjalo njegovo delo za mir in splošno spoštljivo pisalo o vrlinah rajnega poglavarja katoliške cerkve. Kdo bo njegov naslednik, se ne more še reči. Časopisje navaja številna imena cerkvenih dostojanstvenikov, ki bi prišli v poštev. Kardinalski konklave za izvolitev novega papeža se bo sestel 26. t. m., ako bodo do takrat prisneli kardinali iz Amerike. Če se ne bodo mogli priti, se bo začel konklave šele l. marca.

Papež Pij XI. je bil v terek svečano pokopan. Njegovo truplo je ležalo zadnje tri dni na mrtvaškem odru v baziliki sv. Petra in so se v tem času poslovile od pokojnika ogromne množice rimskega prebivalstva. Pogreba so se udeležili 40 kardinalov, vsi italijanski nadškofi, škofi in prelati, vse prebivalstvo Vati-

kana, državniški zbor in večje število drugih uglednih oseb. Širše občinstvo k pogrebnim svečanostim zaradi pomanjkanja prostora ni bilo pripuščeno.

Ze ob 13. uri so vatikanske straže zaprle vse dohode v baziliko, da so se lahko izvršile poslednje priprave za pogreb. Ob 16.30 se je pogreb začel. Truplo pokojnega papeža v papeškem ornatu so položili v cipresno krsto, ki so jo zapečatili z osmimi pečati. Nato je bilo položeno v 580 kg težko svinčeno krsto in naposled v hrastovo krsto. Preden so krsto zaprli, so truplu pokojnega papeža priložili

dve svileni vrečki z 51 zlatimi, srebrnimi in bronastimi novci, ki so bili kovani za časa pokojnega papeža. Poleg tega je bila položena v krsto tudi listina na pergamentnem papirju.

Iz kapele sv. zakramenta v baziliki sv. Petra so odpeljali papeža na vozičku po cerkvi skozi špalir švicarske garde. Sredi bazilike se je sprevod ustavil. Na cerkvenem tlaku prav pod kupolo so dvignili kamen. Nad odprtino je bilo pripravljeno posebno dvigalo na škripce. Nanj so položili trojno krsto s pokojnim cerkvenim vladarjem ter jo med pobožno tišino spustili v podzemlje. Truplo je bilo položeno v začasno grobnico poleg grobnice Pija X.

Kmečko vprašanje je treba reševati po načrtu

Dopisnik, ki smo mu nedavno objavili dopis pod naslovom »Niso vsi poklicani za reševanje kmečkega vprašanja«, nam je na odgovor g. Filipa Uratnika poslal nastopni dopis:

Svojih opazk h knjigam o lanskim kmetijskim anketi nisem napisal zato, da bi jim sledila dolgovetna razprava. Zapisal sem jih, da se kot praktičen kmet, postavim po robu raznim nasvetom, kako naj bi se reševalo naše kmečko vprašanje, ker so mnogi nasveti v današnjih razmerah praktično neizvedljivi.

Ne bi se ponovno oglasil, toda čutil se je prizadetega g. Filip Uratnik, kot zagovornik svojih zares temeljitih izvajanj o kmetijskih delavcih v Sloveniji. Zbral je vso uboščino našega kmečkega delavca, da jo imamo kakor na dlani pred seboj. Potrebna je kmečkemu delavcu pomoč, toda g. Uratnik se pri nasvetih ni vprašal, ali je dejansko mogoča. O ukrepih za zaščito kmetijskih delavcev piše: »V poljedelstvu bi se dala delovna moč zaščititi naipraktičneje s tem, da bi se predpisalo, koliko delovnih moči mora zaposliti obrat (kmetija) določene velikosti in določenega tipa. Ako bi se skušal nato z racionalizacijo kmečkega dela obseg poljedelskega dela znižati, bi se s tem delovni čas v poljedelstvu sam od sebe znižal.« Zdi se mi, da je imel g. Uratnik pred očmi razmere v industriji, pri tem pa pozablja, da so tam za podlago delavske zaščite dane osnove v zaščiti obratov s karteli, zaščitnimi carinami in sličnimi dobrotami, ki jih kmečki obrat nima, temveč mora pri nedonosnih cenah svojih pridelkov še vzdrževati za »božji lon« industriji množice nezaposlenih, dokler jih le-ta ne blagovoli snet zaposliti. Hud udarec za naše kmetištvo je bilo pred leti znižanje uradniških plač, ki se je utemeljevalo: »ker so kmetijski pridelki tako padli v ceni«. Ni dvoma, da je kmečki delavec velik siromak, toda prav tako beden je kmet. Nihče menda ne bo trdil, da je tako stanje pripravno za socialne poizkuse. Nemara ima g. Uratnik pred očmi zaščito kmetijskega delavca v zdajšnji Nemčiji. Tam je res mnogo bolj urejeno to vprašanje, ker so tam odani trdni temelji za obstoj in donosnost kmetij. Najprej je treba rešiti vrašanje obstoja in donosnosti kmetij, potem se bo lahko dovoljno rešilo vprašanje kmečkega de-

lavca. »Če bomo prej rešili vprašanje delavca, bomo dosegli prav nasprotno: ubili bomo gospodarja!« Tako je upravičeno vzkliznil pri razpravi na anketi gorenjski kmet.

»Iz ocene govori oni duh, ki je nekoč razbijal rajnemu Kreku shode zato, ker je ta zahteval, naj se izvede za kmečko ljudstvo starostno zavarovanje,« mi očita g. Uratnik. Naj omenim samo tole: Pred nedavnimi leti sem bil priča, da je moral na občnem zboru Kmečke zveze na splošni odpor zborovalcev prekiniti svoj govor in oditi z odra neki govornik, ki je govoril o istem predmetu. Trezen premislek kmečkih ljudi je presodil, da v danih razmerah to vprašanje ne more priti v resen pretres. G. Uratnik priznava, da plačuje kmet s svojim delom ob koncu koncev tudi vse rente, obresti in pokojnine mestnih ljudi, ki so mnogo večje. Te dobrine so, pripominjam, že vse razdeljene in se ne da od njih ničesar odtrgati za kmetijskega delavca, in bi pomenila vsaka dajatev v prid kmetiškemu delavcu le povečanje kmečkih bremen. Izhod iz tega začaranega kroga vidi g. Uratnik v novem banovinskem socialnem skladu, v katerega bi prispevali vsi pridobitni sloji, bogatejši več, siromašnejši manj. Zamisel je lepa, žal na izkušnje uče, da bi tvorničar in trgovec prevladala tudi to novo dajatev in bi bil snet kmet tisti, ki bi nosil levji delež zavarovanja.

Mogel bi se še snustiti v kakšne podrobnosti Uratnikovih nečimvno leno zamišljenih načrtov, toda moj namen ni, podrobneje se pečati z izvedbo zaščite kmetijskega delavca, temveč samo ponovno ugotavljam, da današnje gospodarsko stanje naše kmetije ne prenese nikakršnih socialnih poizkusov. Kmetu je treba pomagati za trajno na nogamorda s kmetijskimi netletkami, kakor seri v »Domovini« že bral, notem pa je vsekakor takoj treba rešiti vprašanje kmečkega delavca, da bomo res napredna država.

K izvajanjem našega dopisnika bi pripomnili, da so njegovi pomisleki gotovo osnovani, vendar pa je eno dejstvo neizpodbitno: V res napredni državi mora biti vsem ljudem zagotovljeno človeka vredno življenje, zato morata tudi kmetijski delavec in posel imeti zagotovilo, da ne bosta od lakote umirala, ko

ostarita in oslabita. Proti temu dejstvu ne more biti ugovora. Potrebno je, da se zavaruje za bolezen, starost in onemoglost.

Toda hkratu je potrebna tudi neka pomoč kmetu samemu. V mnogih primerih namreč gospodar sam ni nič na boljšem od hlapca ali dekle. V »Domovini« smo že neštetokrat naglašali, da vse takšne reči ne gredo brez določenega načrta, ki ga naj napravijo strokovni ljudje z veliko prakso in velikim znanjem. Vse okoli nas se to dogaja, zato tudi pri nas ne pojde po stari poti. Zglede za dvig kmetijstva imamo v Italiji, Nemčiji, Rusiji, Ameriki, Danski in drugod. Ne moremo jih seveda slepo posnemati, ker so tam druge razmere, vendar pa se lahko pri njih naučimo, kako bi se dalo pri nas, v kmetijski državi, temeljito preosnovati kmetijstvo, da bi bilo splošno donosno. Za tak načrt bi bila potrebna petletka ali desetletka ali pa tudi dvajsetletka.

Kakor se zdaj splošno govori, je od nove vlade pričakovati končne rešitve hrvatskega vprašanja. Zelo bi bilo to želeli, da bi se potem mogla naša Jugoslavija bolj posvetiti važnemu kmečkemu vprašanju, kakaj v kmetijski državi ne moremo govoriti o blagostanju prej, preden ne bo dobil potrdila stari pregovor: »Kadar ima kmet denar, ga imajo vsi ljudje.«

Načrt za dvig kmetijstva bi moral uvaževati vse tehnične pridobitve današnjega časa, ki bi mogle koristiti kmetijstvu. Moral pa bi se ozirati tudi na delavstvo, obrt in industrijo. Postaviti bi se moral končni smoter, ki bi šel za tem, da bi zadnji pastir kje v gorah imel zagotovljen svoj zadosti velik kos kruha tudi za starost.

Prepričani smo, da ima razmerno negosto naseljena naša država, ki ji ne manjka prirodnih zakladov, vse pogoje, da doseže, če ne prej, vsaj v dvajsetletki splošno blagostanje, tako da našim ljudem ne bo treba hoditi v tujino s trebuhom za kruhom. Tak načrt terja seveda velike ljudi. Upajmo, da jih imamo, kakor jih imajo drugod na svetu. Z malodušnostjo važnih vprašanj ne bomo mogli reševati. Prav tako tudi ne z nestrpnimi praznimi političnimi prerekanji, ki nam ne prinašajo drugega kakor izgubo dragocenega časa.

Naj h koncu še navedemo, da je te dni izdala Zveza absolventov kmetijskih šol v Ljubljani poziv, v katerem se zavzema za starostno in bolniško zavarovanje ljudstva.

predvsem kmečkega. Za prvenstveno potrebno smatramo bolniško zavarovanje. Glede na ugovore, da je bolniško zavarovanje neizvedljivo, ker bi terjalo preveč denarja, predlaga zveza samo brezplačno zdravljenje v bolnišnicah, a nikakršnih bolniških podpor, kakor jih prejemale na primer zavarovani delavci.

Posle ljudskega bolniškega zavarovanja naj bi izvrševale občine. Ker so vse bolnišnice v Sloveniji, razen splošne državne bolnišnice v Ljubljani, banovinske in ker je v Sloveniji že precejšnje število zdravstvenih občin z občinskimi zdravniki, izraža zveza prepričanje,

da bi se dalo v okviru banovine ljudsko bolniško zavarovanje izvesti dogovorno z upravo splošne državne bolnišnice v Ljubljani.

Za poravnanje stroškov takega zavarovanja naj bi se po predlogu zveze uvedle nekatere banovinske doklade, ki bi jih po svojih močeh plačevali vsi ubožnejši prebivalci, pa tudi premožnejši, ki bi od tega pač ne imeli neposredne koristi.

Razen splošnega bolniškega zavarovanja smatra zveza za potrebno tudi nezgodno zavarovanje, ki naj bi se istotako uredilo preko občin.

Dravski banovinski svet razpravlja o proračunu

Izdatki v novem banovinskem proračunu so nasproti tekočemu povečani za nad šest milijonov dinarjev

V ponedeljek se je desetič sestal banovinski svet dravske banovine v Ljubljani k proračunskemu zasedanju. Začel ga je ban g. dr. Marko Natlačen z daljšim poročilom, v katerem je očrtal pregled triletna dobe, odkar je on na čelu banske uprave. Zasedanja se udeležujejo skoro vsi banovinski svetniki, ki jih je zdaj 50. Njih število je bilo namreč povečano. Z zasedanja so bile poslani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu ter ozdravnemu predsedniku vlade in ministru za finance. G. ban je imel tudi nagovor v spomin rajnega papeža Pija XI.

V svojem poročilu je g. ban najprej ugotovil, da se je proračun za prihodno leto povečal za okoli 6.3 milijona na 136.3 milijona dinarjev, v primeri s proračunom l. 1935/36. pa celo za 44.3 milijona dinarjev. Povečali so se proračuni občega oddelka za 1.5 milijona, prosvetnega oddelka za 21.2 milijona, finančnega oddelka za 6.6 milijona in trgovskega oddelka za 0.7 milijona dinarjev.

G. ban je podrobno obravnaval delovanje vseh banovinskih oddelkov. Glede elektrifikacije banovine je med drugim omenil, da banovinske elektrarne zalagajo zdaj z električnim tokom 613 krajev z 275.000 prebiv. ostale elektrarne pa pomagajo v toliki meri, da je s tokom preskrbljenih v celem že 42

odstotkov celotnega prebivalstva v dravski banovini.

Dalje je omenil, da so proračuni podeželskih občin dosegli lani vsoto 78.9 milijona dinarjev, a dolgovi teh občin so znašali ob koncu l. 1936. 62.4 milijona dinarjev. Toda ti dolgovi so potlej še naraščali in se bližajo enoletni vsoti občinskih proračunov. Proračuni štirih samoupravnih mest pa so se v zadnjem triletnem razdobju povzpeli od 112.8 milijona na 197.6 milijona dinarjev.

Prebivalstva dravske banovine je v primeri z vso državo le 8 odstotkov. Od 1.2 milijona prebivalcev je 60.4 odstotka kmetov, 19.5 odstotka pa industrijskih delavcev in obrtnikov. Od 190.000 gospodarstev je 160.000 vezanih na zemljiško posest. Od vseh zemljiških gospodarstev ima 65 odstotkov manj ko pet hektarov zemlje. 42.000 kmetij dolguje nad pol milijarde dinarjev. Pri vsem tem pride na vsakega prebivalca banovine 1976 din raznih davkov na leto, med tem ko plačujejo drugod povprečno le po 580 din davkov na leto.

Število ljudskih šol se je v zadnjih treh letih povečalo za sedem. Štok za vzdrževanje šol so se povečali od 20.2 milijona v l. 1935/36 na 33.1 milijona dinarjev v novem proračunu za l. 1939/40. Zgrajenih je bilo v zadnjih treh letih 17 novih poslopj za

Vaški apostol

POL GANGHOFRJU PRIREDIL R. K. 2

»Hej!« mu je zaklicala dekla. »Zdaj je pa doma, Peter!«

»Res? Hvala. Zdaj ga ne potrebujem več. Zdaj vem že sam, kaj moram storiti.«

»Kosilo sem dala v pečico. Ali naj ti ga prinesem na mizo?«

Janez je pomislil, potem pa je vprašal: »Ali je oče doma?«

»Nak!«

»No, zaradi mene lahko prineseš kosilo!« Kako odločen je postal iznenada njegov glas. »Če je človek sit, je bolj bistre glave. Pa hitro se obrni! Mudi se mi!«

Urno je pojužinal.

Z robcem si je obrisal usta in šel od doma. Na cesti se je skoraj zaletel v očeta, ki ga je godrnjaje vprašal: »Ali si se zdaj naspal, kaj?«

»Da! Pa še dobro, oče!« je odvrnil Janez. »Zdaj imam pa pot, ki je ne smem več odklanjati. Ko se vrnem domov, ti bom pa nekaj povedal.« In že ga ni bilo več.

Gozdnik je pogledal za svojim sinom. »Saj je čisto zmešan! Kaj bo še iz tega? Prav radoveden sem.«

Tako se človek o človeku moti. Ko je stari Gozdnik dvomil o pameti svojega sina, je bil ta prepričan, da še ni imel pametnejšega dne, kakor je bil ta. Še nikoli ni imel pametnejše poti in tako lepe poti! Vse na tej poti mu je bilo menda všeč, vsak kamen, vsaka brazda, vsaka živa meja. Ko je nato prišel do nekega kraja, se je Janez prav čudno nasmejal. Pomaknil je klobuk v stran in šel

spet dalje. »Zdaj se bo pa začelo, kakor bom jaz sam hotel! Pa na jnastane sreča ali nesreča!« So besede, ki obleže na srcu, kakor prah na obleki. »Nesreča?« Čez Janezov obraz je šlo kakor senca pomisleka. Stresel se je. »Zdaj kar naprej! Sreča ima urne noge. Ujeti jo je treba.« To spoznanje je bilo vzrok, da je pospešil korake, ko je stopal v poslednji breg, za katerim se je skrivala Jeznikova domačija.

Na dvorišču je imel Miha dosti dela s kolesjem, ki se je vrnil z Bele ves blaten. Ko je hlapec zagledal mladega Gozdnika, se je potuhnil za voz in izginil na pod.

Janez je stopil na dvorišče, k prvemu oknu in pogledal v izbo. Kakšna lepa slika mirne domačnosti. Mati in hči sta v kotu pridno delali. Med tem, ko je Jeznica z okroglimi naočniki na koničastem nosu rezala svileno blago, iz kakršnega delajo poročne obleke, je Julka z obrnjeno iglo parala iz konca orta rdeče črke. Menda pa so bile kakor prikovane, ker se kar niso dale odstraniti. Zaradi te upornosti rdečega sukanca se je Julka ujezila, vrgla iglo na mizo in se lotila rdeče niti z zobmi. Jeznica je nejevoljno gledala čez naočnike in mahala s škarjami po zraku. »Ti! Svojo jezo stresaj nad drugimi, ne pa nad menoj! Kakor si si močnik skuhal, tako ga boš jedla! Preje bi bila vse dobro premislila! Morda bi bila Jeznica še kaj rekla, če ne bi bil prav tedaj Janez stopil v izbo.

Tako sta ga obe pogledali, kakor bi bil z neba padel. Jeznici je zastala beseda v grlu, Julka pa je zdaj zardevala, zdaj bledela.

Mladi Gozdnik je obračal klobuk med rokami: »Dober večer obema! Zdaj sem tu. Da bi se izgovarjal ni vredno! Bolje je, da po-

vem, kakor je!« Govoril je odločno in mirno. »Moja miza mora biti čista. Kar se je v redu zvezalo, je treba tudi v redu razvezati. Da, Jeznica! Zdaj se je pač obrnilo. Moja beseda z vašo Julko —

Dalje ni prišel. Jeznica, ki je še zmerom držala škarje v rokah, je vstala izza mize. »Jezes, jezes, pozdravljen! Pa prav danes moraš priti! Takšno srečno naključje! Prav danes, ko sem se že odločila, da poidem k tvojemu očetu.« Njen glas je zvenel kakor volček, ko ga spusti človek z niti. »Seveda zdaj se je vse obrnilo! Zahihčala se je. »No bomo pa lepo vse razvezali. S teboj in z Julko, da! Moj nečak na Beli, — saj ga poznaš! — Seveda prav mlad ni več. Pa je dober človek. In koliko ima! O ženski pri njem ni slabo. Vdovec je, veš! Meketajoč smeh. Tega je že prva izučila in se naša ne bo treba več truditi. Pa kar zmešan je od same ljubezni. Kaj pa sem hotela? Dobro je dobro, boljše pa še boljše. Več ima kakor ti! Prečastiti z Bele pa tudi niso tako sitni zastran katikizma, kakor naš. Jutri bo naša Julka na Beli že prvič oklicana. Nečak, ta je urnejši! Čez tri tedne bo svatovanje. Saj nama ne boš odrekel, kaj?« Smeje se je Jeznica položila škarje na mizo.

Presenečenje, olajšanje in veselje, vse se je mešalo v Janezu. Nekaj časa je bil kakor nem. Potem je udarilo iz njega: »A, takooo? Pozdravljeni, obe!« Vročično je poveznil klobuk na glavo in smuknil proti vratom. Ko še ni prišel do konca veže, je priskakljala Julka za njim in ga prišla z obema rokama za suknjič.

»Janez!«

ljudske šole. Meščanskih šol je bilo na novo odprtih osem, srednje pa tri.

G. ban je razpravljal tudi o banovinskih cestah. Sredstva za vzdrževanje cest, ki znašajo 4000 do 5000 din za kilometer, so mnogo premajhna. Cestna gradbena dela so se nanašala predvsem na izboljšanje cest in gradbo mostov, ki jih je bilo zgrajenih, odnosno obnovljenih 15 za vsoto 9.1 milijona dinarjev. Lani se je začela graditi moderna cesta od Podvina proti Lescam.

Socialno skrbstvo se usmerja v prvi vrsti na mladino. Zaposlenost delavstva se je povečala v zadnjih treh letih za 19 odstotkov. Stavk je bilo v tem razdobju 37 z 18.000 sodelujočimi. Veliko je vprašanje banovinskih bolnišnic, za katerih vzdrževanje gre letno 10.4 milijona dinarjev. Za razširjenje bolnišnic in za novo bolnišnico v Murski Soboti bi bilo treba 60 milijonov dinarjev posojila.

Položaj trgovine, obrti in industrije se je malo izboljšal, zaostaja pa še za onim v letu 1935., ko je bilo v banovini 46.411 podjetij, med tem ko jih je bilo lani 39.390. Povprečne delavske mezde so se povišale od 22.51 na 25.50 din dnevno.

Posebej je g. ban razpravljal še o obeh banovinskih hranilnicah v Ljubljani in v Mariboru ter se odločno izrazil za njuno pravico do pupilnega denarja, s katerim bo mogoče v obliki dolgoročnih posojil podpreti gospodarstvo banovine in njenega prebivalstva.

Popoldne potem se je začela proračunska razprava, ki bo trajala več dni. Razpravo sta uvedla načelnik banske uprave dr. Pfeifer s poročilom o občem oddelku in načelnik dr. Hubad o upravnem oddelku. Število banovinskih uslužbencev s stanjem v začetku l. 1939. je znašalo 1749, medtem ko je bilo njih število v začetku leta 1938. le 1647. Osebnih izdatki po predlogu proračuna za leto 1939/40. znašajo 19.33 odstotka celotnega proračuna. Ako pa se odštejejo prejemki cestarjev in bolničarskega osebja, ki po svojem bistvu spadajo med stvarne izdatke, znašajo pravi osebni izdatki okroglo 15.5 odstotka proračuna. Iz proračuna za upravni oddelk izhaja, da je v dravski banovini 1.180.395 rimokatolikov, evangeličanov 26.945, izraelitov 741, muslimanov 147. Od deliktov je bilo v dravski banovini v letu 1938. prijavljenih 84 zločinov zoper državo in njeno ureditev, 877 zločinov zoper javni red in mir, 682 zločinov zoper življenje in telo, 192 zlonamer-nih požigov, 60 primerov ponarejanja denar-

ja, 8.887 primerov kaznivih dejanj zoper imovino, 319 smrtnih neizgovorljivih samomoril. Skupno število cestno-polijskih deliktov, zaradi katerih je bilo uvedeno kazensko postopanje, je bilo v lanskem letu 13.772, prometnih nesreč pa 663.

Število prometnih sredstev je v preteklem letu močno naraslo. Registrirano je bilo v dravski banovini v letu 1938. 2780 potniških avtomobilov, 990 tovornih avtomobilov in 2905 motornih koles, skupaj torej 6.675 motornih vozil. Razen tega je bilo v dravski banovini v preteklem letu še okrog 140.000 koles. Nasproti l. 1937. se je število potniških in tovornih avtomobilov dvignilo za 20 odstotkov, število motornih koles celo za 50 odstotkov in število navadnih koles za 20 odstotkov.

Iz predloga proračuna za l. 1939/40., ki je nasproti tekočemu proračunu povišan za 6.3 milijona na 136.3 milijona dinarjev, je razvidno, da so povišani izdatki za vse oddelke razen za finančnega, kejr so celo zmanjšani. Največji je povešek za prosvetni oddelk (za 2.95 milijona na 25.57 milijona din) in za tehnični oddelk (za 2.52 milijona na 40.07 milijona dinarjev). Ti dve postavki sta tudi sicer največji. Za kmetijski oddelk je proračunski znesek povišan za 0.27 milijona na 9.80 milijona dinarjev. Tudi pri ostalih oddelkih ne znaša povešek nikjer niti za pol milijona dinarjev.

Kritje za ponovno povišanje izdatkov banovinskega proračuna je v višjem donosu banovinskih davščin. Banovinska doklada

ostane nespremenjena, in se bo pobirala 50 odstotna občna doklada, 5 odstotna cestna, 5 odstotna zdravstvena in 35 odstotna šolska doklada. Donos te doklade pa je povišan od 62.8 na 68.3 milijona dinarjev.

Delež iz banovinskega sklada skupnega davka na poslovni promet, ki je bil v zadnjih letih zaradi krivičnega ključa ponovno predmet javne obravnave, je letos vstavljen v nespremenjeni višini 2.9 milijona dinarjev, med tem ko je bil lani prvotno ta dohodek določen v višini 10 milijonov dinarjev v pričakovanju, da bo ključ za razdelitev tega sklada spremenjen.

Donos trošarin je določen na 39.6 milijona dinarjev (v sedanjem proračunu 39 milijonov). Iz sklada skupnih banovinskih trošarin je določen nespremenjen dohodek 9.5 milijona dinarjev. Donos trošarine na električni tok je znižan od 2.3 na 2 milijona. Donos trošarine na bencin pa je povišan od 2.3 na 2.5 milijona dinarjev. Donos trošarine na pnevmatiko od 2.3 na 2.5 milijona dinarjev. Znatno pa je povišan pričakovani donos trošarine na jedilna olja, in sicer kar od 0.85 na 2.3 milijona dinarjev.

Donos banovinskih davščin in taks je predviden v višini 19 milijonov dinarjev (v tekočem proračunu 17.85 milijona). V tem poglavju je povišan donos 40 odstotne doklade k državni taksi na vstopnice od 700.000 na en milijon dinarjev, donos takse od prenosa nepremičnin od 10 na 10.8 milijona dinarjev in davka na dediščine od 450.000 na 650.000 din.

Pogledal je v njen razžarjeni obraz, v oči, ki so gorele.

»Poslušaj me vendar! Mati je hotela tako, pa se nisem mogla upreti. Kaj sem hotela? Toda ti si edini, ki ga imam res rada. Saj me ne boš pozabil!«

»Julka!« se je začel iz sobe Jezničin glas.

»V sobo! Takoj!«

»Da, mati!« je zaklicala Julka. »Posloviti se bom pa vendar smela od njega!« Spet se je obrnila k Janezu. »No, časih pridi na Belo, saj ni daleč!« Čisto nežen je postal njen glas.

»Saj boš prišel, kaj ne? Zaradi mene. In čim večkrat boš prišel, tem bolj bom —«

Tedaj se ji je iztrgal in smeje se je šel. Ko je bil Jeznikov plot za njim, je zavriskal v megleni dan.

Vsa bleda je stala Julka pred hišnimi vrati in mir v njenih očeh se je izpremenil v jezo.

Potem je slišala glas za seboj: »Mislil sem, da bo drugačen, ko pojde odtod!«

Kakor bi jo kača pičila, se je srečna nevesta zdrznila. V prvem trenutku je vse kazalo, da bo planila na Miho, kakor Jeznica pred nekaj dnevi. Vendar pa se je premagala in je prišla hlapca za suknjičeve kraje. »Ti! Danes je velika sobota. Danes mi povrneš vse! Če bo jutri ona druga še v vasi —« Glas ji je piskal, kakor bi bila zateglo pela.

Tam daleč pa je nekdo res pel. In pel je pesmico, ki je bila kakor ustvarjena zanj. Pel je:

»Ženit sem se včeraj šel,
pa zgrešil stezo sem pravo
in zašel sem, revež, v hlev,
padel sem pod kravo...«

Julka, ki je to pesmico slišala, je vrgla jezen pogled čez plot, Miha se je pa nasmehnil: »Le zanesi se name! Nocoj bo še zabavno na vasi!« Sklonil se je k njej. »Tvoja mati mi je odpovedala. Ali me boš vzela ti za hlapca?«

»Jutri boš zvedel!« Stopila je v hišo. Na pragu je obstala. Ni se marala ozreti, toda nekaj jo je kar prisililo, da je pogledala skozi okno čez travnik. Potem so se ji vdrle solze togote.

Zunaj pa je Janez nadaljeval svojo pesem:

»Sreča nagle ima noge,
hitro ubeži.
Kdor počasen je preveč,
je ne dohiti.«

Hitel je po travnikih in vriskal, kar na smeh mu je šlo neprestano. Zdelo se mu je, da je kakor človek, ki je imel zlomljeno roko, ki jo je moral nositi mesec dni v deščicah in mavcu, zdaj pa je spet prost in jo lahko giblje. Da, prav tako je bilo z njegovim smehom, kakor s tisto zlomljeno roko.

Seveda, ko je obstal pred domačimi vrati in zaslišal glas svojega očeta, so ga spet spreletele resne misli. »Vraga, to bo nerodno!« Pa se je takoj opogumil. »Kar pogumno! Nekako pojde že!«

V veži mu je stopil oče nasproti, že praznično oblečen, toda ne v prazničnem razpoloženju: »Kod si se pa spet klatil in kaj te je obsedlo?«

Janez je snel klobuk. »Pojdiva v izbo, oče! Nekaj ti moram povedati!«

Pri tej resnosti je Gozdnik debelo pogledal. »Radoveden sem, kaj te tišči.«

Ko sta stala že oba v izbi, so začeli zvonovi vabiti k vstajenju. Tako se je slišalo, kakor

bi se bili zvonovi po prisiljenem molku nabrali novih moči.

»No?« je zagodel Gozdnik. »Obrni se! Zaradi tvojih ljubezenskih neumnosti bom še vstajenje zamudil!«

Janez se je pogladil po laseh. »Ljubezenske neumnosti? No, precej zadel si.«

»Saj bi moral imeti kurja očesa v glavi, če ne bi tega videl!« Gozdnik se je smejal. »Ali si se spet sporekel z Julko?«

»Sporekel?« Janez se je nasmejal. »O, ne, Kar lepo sva šla narazen.«

Gozdnik je dvignil glavo. »Narazen?« Resda mu je obležala na jeziku. »Narazen?«

»Da. Pravkar mi je Jeznica povedala, da je njena Julka —« Janezu je zastala beseda. Njegovi ničemurnosti se je upiralo, da bi bil klical »nečaka z Bele« na pomoč. Odkimal je. »Kaj me oni drugi briga! Naj si ona izbere kogar si hoče, jaz bom pa napravil prav tako. Vsakdo naj trga srečo tam, kjer mu ra-se.« Ne da bi se bil zmenil za začudenega očeta, ki njegovih besed očitno ni prav razumel, je zagnal klobuk za peč in rekel: »Vaša ne... dolžna Julka? No, jaz poznam nekaj boljšega, pa če se na glavo postavite! Zdaj se ne bom več pustil. Za ves svet ne. L izi ko moram imeti. Njo imam najrajši, pa tudi ona me ima rada. Da, če se na glavo postavite!«

Gozdnik ni niti poskušal napravit telovadne umetnije, ki jo je sin od njega zahteval. Kazalo je, da mu je strah odrevenil vse ude.

»Jezesmarija! Fant, ali si prismojen?«

Prav tedaj je umolknilo zvonjenje in v izbi je zavladalo tisto, kar nekateri prav lepo imenujejo »mir pred viharjem«. V tem miru so se stresla vrata. Peter Zdzilek je jadral skozi vežo. Prihajal je iz čumnote in je nesel

Katera cestna dela so za Slovenijo v načrtu

Našo javnost bo zanimal načrt gradbenega ministrstva, ki obsega državna cestna dela v dogledni bodočnosti.

V načrtu je navedena tudi jadranska cesta, ki jo bodo delali v etapah. Po načrtu, ki ga je že odobril ministrski svet, bo v vsej državi moderniziranih, odnosno povsem na novo zgrajenih za 4.135 km cest, za kar bodo znašali stroški polpeto milijardo dinarjev. V prvi etapi bo zgrajenih za okrog 2.000 km cest, za kar bodo izdali okrog dve milijardi dinarjev. Stroški za prvo etapo se bodo poravnali s 500 milijoni iz štirimilijardnega državnega posojila in 1.500 milijoni iz dohodkov državnega cestnega sklada.

Najprej se bo dogradila cesta Subotica—Beograd—Kragujevac—Niš—državna meja. Za ta cestna dela bodo izdali 415 milijonov dinarjev, torej skoro četrtino izdatkov za prvo etapo. Cestna dela Beograd—Sreska Mitrovica, Brod—Zagreb in Ruma—Novi

Sad—Zablj—Petrovgrad—Jaša Tomić—državna meja pa bodo veljala 90 milijonov dinarjev.

Za Slovenijo določa načrt naslednja cestna dela: Jeperca—Naklo—Labore—Jesenice—državna meja (v prvi etapi je za to cesto določenih 30 milijonov dinarjev), Maribor—Št. Ilj (za to progo 4 milijoni), Maribor—Slov. Bistrica (30 milijonov), Ljubljana—Novo mesto (prva etapa 20 milijonov), Ljubljana—Celje—Maribor (30 milijonov), Ljubljana—Sušak (prva etapa 50 milijonov), Ljubljana—Logatec—državna meja (prva etapa 10 milijonov), cestna dela skozi mesta (10 milijonov).

Dravska banovina prejme 209 milijonov dinarjev, savska 226 milijonov, vrbaska 115 milijonov, primorska 100 milijonov, drinska 160, zetska 165, dunavska 225, moravska 165 in vardarska 220 milijonov.

Uredba o izvozu konj je hud udarec za konjerejo

Ljutomer, februarja.

Že iz časa cesarice Marije Terézije se pečajo kmetje Murskega polja s konjerejo, ki je že pred svetovno vojno slovela po vsej bivši Avstriji in izven njenih mej. Ob koncu preteklega stoletja se je gojila angleška polkrvna pasma. Takrat pa je začel uvajati vitez dr. Rosmanit ameriškega dirkača, ki se je uveljavil na velikih dirkah v Gradcu, Dunaju in Budimpešti. Po prevratu se je ta lepa, za vsako delo porabna, vzdržna in v prehrani skromna pasma uveljavljala na konjskih dirkah v Jugoslaviji in prekašala druge konje.

Pred vojno je stal povprečen naš 4letni konj 700 zlatih kron, kar je danes približno 10.000 din. Bili pa so posamezni naši konji prodani tudi po 1000 do 2000 zlatih kron. Zdaj se dobi tak konj že za 5000 din. So pa še konji, ki stanejo do 20.000 din, kar ni niti polovica predvojne cene. Prodajali so se ti konji

pred vojno in po njej v večini v nemške kraje, torej zdaj v tujino.

Zdaj pa je prišla uredba o izvozu konj v tujino. Po tej uredbi bodo le izvozniki, torej prekupčevalci nakupovali in izvažali konje, medtem ko so se doslej tuji kupci obračali naravnost na konjereja in še kolikor toliko pošteno plačevali. Znano je, da prekupčevalci plačujejo polovično vrednost, in tako konjerec svojega dela ne bo imel plačanega.

Edino, kar bi se lahko storilo pri tej uredbi, bi bila ustanovitev zadruga za izvoz konj. Toda kje naj dobi kmet denar za jamčevino v znesku 2500 din? Pa če bi se že ta zadruga obnesla, pridejo še stroški po tej uredbi. Med tem ko sta bila doslej edini izdajatelj posredovalec in potni list, pridejo zdaj k temu še pregled državnega živinozdravnika, potrdilo o plačnem davku (če ga ima kmet že plačanega; če ne, mu ostane konj v hlevu, namesto

svoje tri cente na dvorišče. Kakor nosi sejalec seme pred sabo v predpasniku, tako je nosil tudi on nekaj.

Ko je stopil Peter na prosto, se je v izbi sprostita nevihta. Slišalo se je razbijanje po mizi in kričanje obeh, zdaj starega, zdaj mladega Gozdnika. Hrušč je bil tak, da bi bil moral mrtveca zbuditi. To je moral Peter slišati, če je imel še ušesa. Pogledal je proti oknu izbe. Trudna otožnost je obšla njegovo uradno zapečateno apostolsko dušo. »Kako dobro so ti ljudje! In Janez spada že tudi med nje! Moj edini in poslednji!« Oči so mu ušle pod sivo nebo. »Le poslušajte tam zgoraj. Prepirata se, oče in sin! Kakor pes in mačka!« Zastokal je in pobesil glavo. »Takšen je svet in grbec ga ne more izpremeniti!«

Z desnice je stiskal konec predpasnika in šel dalje. Njegove vroče, suhe oči so iskale. Ko je zagledal pri živi meji sosedne hiše dve majčkani deklici, je menda našel, kar je iskal. Šel je proti njima in vzel iz predpasnika majhno cerkvico. »No, ali hočeš? Ti boš še lahko vesela! Kaj?« Drobno se je smehljaj.

Otroka sta se preplašeno stisnila k živi meji in gledala Petra. Menda sta se bala njegovega obraza, njegovih oči, njegovih besed. Toda lesketajoča se igrača ju je vabila. In starejši otrok je naposled iztegnil roko in jo vzel.

Spet je segel Peter v predpasnik. »Pa ti! No, tebi bom dal hišico!« Že jo je imel otrok v rokah. Med tem se jih je nabralo še več. »Vidiš, zate bo pa tale drvarska hišica! Le vzemi jo! Zmerom sem se izgovarjal, da je to za otroke. Tu imate zdaj!« Peter je delil darove.

Otroci, ki so se iz strahu in veselja poza-

bili zahvaliti, so se razbežali drug za drugim, kakor tatovi, ki skušajo zatajiti rop. Tedaj je Petru pošel smeh. Stisnjeno pest je iztegnil za otroci, kakor bi jim bil hotel vzeti to, kar jim je bil dal.

Šel je do naslednje hiše. Tam je sedel na plotu fantek in pisal na piščal. »Fantek? Ali hočeš tole igračo? Poglej, zate je!«

Ko je Peter dal otroku lesketajočo se kapelico, so opazili še sosedovi otroci, da se da pri »českem Petru« nekaj lepega dobiti. Vsi so pritekli. Ni trajalo dolgo in okoli sebe jih je imel celo kopico. Iztezali so roke in silili vanj s prošnjami. Ljudje, ki so hiteli k vstajenju, so na cesti obstajali in smeje se gledali, kako je Peter delil največje dragocenosti svojega življenja. »Glej, glej,« je dejala sivolasa starika, »zdaj že vidi, da ne more pri starih oslih nič opraviiti, pa ponuja svojo krščansko ljubezen otrokom. Prav imaš!«

»Ti!« Peter se je zavrnil, da je bil kakor gora med ponižnimi hribčki. »Z ljubeznijo me pa pusti v miru!« Oči so se mu iskrale.

Otroci pa so silili vanj in iztezali roke, s čedalje večjo vnemo. »Peter! Peter! Češki Peter! Še meni! Pa meni, meni!«

Brez besede se je Peter sklanjal k otrokom, segal v predpasnik in delil igračke, ko je razdal poslednjo, je spustil predpasnik. Nekaj drobcev, zlatih nit in drobcev pisanega stekla je padlo v prah. Peter se je zastremel v te ostanke in zavedel se je šele, ko je bil že sam. Otroci so se vrešče razbežali na vse strani.

Tedaj je prišel po cesti fant, ki je bil ogrnjen v pelerino. Pelerina je delala na hrbtu grbo, kakor bi bila prikrivala nekaj skrivnostnega.

da bi z izkupičkom poravnal davke) in nazadnje še državna izvozna taksa, o kateri se ne ve kako velika bo. To je za konjereje huda reč, in marsikateri murski kmet bo opustil rejo zlahtnih konj. Če ima država korist od tega, da se opusti konjereja, je vprašanje. Odločilna mesta prosimo, da se ta uredba razveljavi ali vsaj zelo omili.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. V Ptuj so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 4.50, voli II. po 4, voli III po 3.60, telice I. po 5.50, telice II. po 4, telice III. po 3.70, krave I. po 4.20, II. po 3, III. po 1.75, teleta I. po 5.50 din.

SVINJE. V Ptuj so se trgovali za kg žive teže: prašiči špeharji po 8.25 do 8.50, prašiči pršutarji po 7.25 do 7.75 din. Svinjina je bila po 13 do 16, slanina 16 do 17, svinjska mast po 18 din.

VINO. V konjiškem okolišu: navadno mešano po 3.50 do 4.50, finejše sortirano po 5 do 7, v brežiškem okolišu: navadno mešano po 4.50 do 5, finejše sortirano po 7, v ljutomerskem okolišu: navadno mešano po 4 do 5, finejše sortirano po 6 do 8.50 din liter. Cene so mišljene pri vinogradnikih.

KRMA. Seno je bilo v ljubljanski okolici po 80 do 100, v Brežicah po 60, v Ptuj po 50 do 75, v Kranju po 75, v Konjicah po 45 do 60 din za 100 kg. Slama se je trgovala po 25 do 50 din za 100 kg.

MED. Čisti med je bil v Ptuj po 20, v Konjicah, Brežicah in Ljutomeru po 16, v Kranju po 22 do 24 din kg.

SIROVE KOŽE. V Brežicah so bile goveje po 8, telečje po 12 in svinjske po 5, v Kranju goveje po 11 do 13, telečje po 14 in svinjske po 6 do 8 din, v Konjicah goveje po 8, telečje po 12 in svinjske po 6 din za kg.

VOLNA. V Kranju: neoprana po 24 do 26, oprana po 34 do 36 din za kg.

Sejmi

- 21. februarja: Šmartno pri Litiji;
- 22. februarja: Sv. Filip v Veračah, Teharje;
- 23. februarja: Loče pri Poljčanah, Velenje;
- 24. februarja: Bučka, Kozje, Laško, Slov. Bistrica, Beltinci, Cerknica, Črmošnjice, Moravče, Žubina, Lesce;
- 25. februarja: Vuzenica;
- 27. februarja: Ig pri Ljubljani.

»Ali se bojiš dežja?« ga je podražilo neko dekle.

»Da,« je odvrnil Jeznikov Miha in še bolj zategnil pelerino. »Vreme ni zanesljivo. Človek ne ve, kaj bo še zvečer.«

K. je Peter slišal ta glas, se je zavrnil. Kakor drevo je stal sredi ceste in gledal za Jeznikovim Mihom. Njegov obraz je bil bled kakor pepel, oči pa žive kakor ogenj.

»Pazi se! Tebi sem še nekaj dolžan!« je zamrmral.

V tem pa so se spet oglasili zvonovi.

XV.

Poslednjič je že odzvonilo, čedalje redkeje se so bile vrste zapoznelih faranov, skozi odprta okna zakristije je dišalo po kadilu, a vaški fantje so še zmerom stali ob pokopališkem zidu, stiskali glave in se vnemo pogovarjali.

»Danes pa spet nekaj pripravljajo,« je šepnil star kmet svoji ženi, »Časih smo bili mi prav takšni!«

Potem se je kup fantov razdrobil. Vsi so skočili Jeznikovemu Mihovi nasproti.

»Ali imaš?« ga je vprašal mizarjev pomočnik.

»Seveda!«

Zdaj je hotel vsakdo pogledati pod pelerino.

»Stran roke!« se je branil Miha. Potem je vprašal: »Ali sta prišli?«

»Se ne!« se je oglasilo tucat fantov. »Menda sta nekaj zavohali, pa ju ne bo.«

»Prišli bosta!« je mirno odvrnil Jeznikov hlapec. Skozi vrata zakristije se je že slišalo ministrantovo zvončkanje.

»V cerkev!«

Dalje prihodnjič.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 14. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 23.46 do 23.84 din;
1 nemško marko za 17.61 do 17.79 din;
1 angl. funt za 205.12 do 208.32 din;
1 ameriški dolar za 43.59 do 44.19 din;
100 franc. frankov za 115.67 do 117.97 din;
100 češkoslov. kron za 150.65 do 152.15 din;
100 italijanskih lir za 230.55 do 233.65 din.

Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 470 din, nemške klirinške marke pa po 13.80 din.

Politični pregled

Francosko časopisje poroča, da obstojajo v francoski vladi glede španskega vprašanja velika nesoglasja.

Ministrski predsednik Daladier in nekateri člani vlade, z zunanjim ministrom Bonnetom vred so za nepogojno priznanje frankovske Španije, med tem ko drugi ministri zastopajo stališče, da frankovska Španija še ni čisto neodvisna, zaradi česar nočejo pristati na priznanje Francove vlade. Razen tega bi priznanje Francove vlade pomenilo prelom državnih odnosov z republikansko Španijo, na kar druga skupina ministrov noče pristati. Zaradi nesoglasja v ministrskem svetu odločitev ni bila mogoča in so se zato poslužili sporazuma, ki obstoji v novem potovanju senatorja Berarda v Francovo Španijo. Šele, ko se bo Berard vrnil iz Burgosa, bo francoska vlada ponovno razpravljala o priznanju vlade generala Franca.

Iz Londona prihajajo vesti,

da se bo Anglija glede na priznanje Francove vlade ravnala po Franciji.

V zvezi s tem so angleški listi objavili zanimivo izjavo bivšega francoskega ministrskega predsednika in voditelja francoskih socialistov Leona Bluma, ki jo je dal v razgovoru z nekim angleškim novinarjem o angleško-francoski politični vzajemnosti. Blum meni, da se bo London ravnal po tem, kar bodo glede Španije sklenili v Parizu. Prav zaradi tega je nastalo v Londonu veliko pomirjenje, ko so iz Pariza prispele vesti, da francoska vlada še ni priznala generala Franca.

V New Yorku je bila nedavno seja odposlancev češkoslovaških društev v Zedinjenih državah. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki so jo poslali predsedniku češkoslovaške republike Hachi, predsedniku vlade Beranu in zunanjemu ministru Chvalkovskemu. V resoluciji

ameriški Čehi in Slovaki protestirajo proti omejevanju svobode in državljan-
skih pravic ter proti kršenju češkoslovaške ustave.

Odločno se izrekajo proti uvedbi cenzure in napadom na tvorce češkoslovaške republike dr. Masaryka, Štefanika in dr. Beneša. Dalje protestirajo proti razpuščenju političnih, telovadnih, prosvetnih in verskih društev. V posebni točki resolucije zahtevajo ameriški Če-
hoslovaki od vlade

naj, takoj odredi ponovno postavitve slik prvega predsednika dr. Masaryka v češkoslovaške šole in urade.

Ako vlada tega ne more storiti, potem naj zbere vse odstranjene slike dr. Masaryka, Štefanika in dr. Beneša ter jih izroči češkoslovaškim društvom v Zedinjenih državah. Ta društva bodo poskrbela, da bodo slike častno shranjene in ohranjene. Naposled opozarja resolucija češkoslovaško vlado, da se bodo ameriški Čehi in Slovaki javno izrekli proti sedanji vladavini v domovini, če ne bo takoj sprejela zahtev, ki so jih postavili v svoji resoluciji.

Vlada Podkarpatske Rusije je sklenila, da bo sklicala

novoozvoljeni podkarpatski deželni zbor ob začetku marca na sejo.

na kateri se bo konstituiral. Istočasno mu bo predložen v preučitev proračun samoupravne Podkarpatske Rusije. Novi deželni zbor bo tudi odločil, ali naj se obdrži za Podkarpatsko Rusijo dosedanje ime ali pa naj se dežela imenuje Karpatska Ukrajina. Pri volitvah v podkarpatskoruski deželni zbor je vladna lista dobila okoli 243.000 glasov, a okoli 20.000 glasov je bilo proti vladi.

V Londonu se že dalje časa vrši posvet o Palestini.

Na posvetovanjih z zastopniki angleške vlade so arabski odposlanci zavzeli svoje stališče glede odgovora angleške vlade na njihove zahteve o bodoči ureditvi palestinskega vprašanja, medtem ko so se v posvetovanjih židovskih zastopnikov s predstavniki angle-

Perilo je hitro oprano

če vzameš vedno

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženske hvala

ške vlade obravnavale židovske zahteve. O teh je bilo objavljeno sporočilo, ki pravi, da so židovski odposlanci na palestinskem posvetu poudarili, da živijo židje povsod kot manjšine. Palestinci se niso nikoli odrekli. Židovska občina v Jeruzalemu ni nikoli nehala obstojati. Židje so pripravljeni živeti z Arabci v prijateljskem sožitju. Židje nikakor ne nameravajo Arabcev zatirati, a prav tako ne bodo nikoli pustili, da bi jih oni preganjali. Zastopnik židov dr. Weizmann je izjavil, da bo dosežen med židi in Arabci sporazum in da bo prišlo do mirnega sožitja obeh narodov, kar pa bo mogoče samo na podlagi mandata, ki ga naj ima nad Palestino še naprej Anglija.

Po vesteh iz Indije je prišlo

do hudih spopadov muslimanov z Indijci v Burmi.

pri katerih je bilo ubitih 31 ljudi, ranjenih pa 219. Policija je aretirala 600 demonstrantov. V Kaunpuru so demonstranti napadli trgovine in jih izropali. Neredi so nastali, ker

JULES MARY—J. M.

2

Umor na Poganskem polju

KRIMINALNI ROMAN IZ PREDVOJNIH ČASOV

Naposled je došel do slame. Zdaj je videl s snopi naloženi voz in delavce, ki so ga pomilovaje gledali. Obstal je, se krčevito zasmeljal in zamrmral: »Kar priznajte, da ste se norce brili iz mene. Vi veste, da je Karlota moja nevesta, pa ste me hoteli malo prestrašiti kaj ne?«

Vsi so molčali. Pavel je začel drgetati in je vprašal s tresočim se glasom: »Kaj je? Kaj je prav za prav?«

Ne da bi bil izpregovoril besedico, je pokazal Tomaž s prstom proti mrliču. Toda Longhi si ni upal pogledati tja, temveč je rekel: »Nič ne vidim... prav nič.«

Potem pa so se mu oči kar same od sebe zavrtele proti označenemu mestu, kjer se je Karlota obleka videla kakor moder madež na rumeni slami. Pavle je zastokal, se zravnil in stopil k truplu.

»Karlota je.«

Sklonil se je in vzel truplo v naročje. »Longhi,« je rekel Tomaž, »tu se ne sme nič izpremeniti, preden ne pride policija.«

Toda Pavle ni slišal ničesar. S truplom v naročju je sedel na zemljo, položil roke okoli njenih ram in jo z vso silo pritiskal k svoji prsmi, nato pa je z divjo bolečino gledal krvavi obraz mladega dekleta tako od blizu, da se je njegov obraz skoro dotikal njenega. Čez čas se je ozrl po ljudeh, ki so stali okoli njega. Njegov pogled je izražal

nekaž, kar je bilo podobno blaznosti. Stresel je glavo in zašepetal: »Zaklali so jo kakor žival!«

Kmalu so opazili, da sta stopila s ceste na Pogansko polje dva moža, ki jima je sedela Nineta Novellijeva. Bila sta policijski komisar iz Moncaliezija in doktor Bergoni.

Komisar Parenti je bil še mlad mož, majhen, suhljat in tanek, skrbno oblečen. Imel je jeklenosive, zelo ostre in predirne oči. Njegovi lasje so bili čisto na kratko ostrizeni, kar se je videlo, ker je bil pri hitri hoji vzel klobuk z glave. Njegovo belo, široko čelo je izdajalo prej veliko moč volje kakor pa razum. Razen brk je imel tudi zališce, ki so bili na obradku skrbno izbriti.

Doktor Bergoni je bil debelušast mož in zmerom dobre volje. Znan je bil kot odličen zdravnik. Ljudje so ga imeli radi kot veseliga družabnika. Zato je bil res zasmeh usode, da ga je njegova služba sodnega zdravnika spravljala v stike z vsemi mračnimi dogodki, kakor umori, samomori, ki so se dogajali v tem okraju.

Ko sta bila moža prispeela do slame, je Parenti takoj vprašal: »Kdo je prvi zagledal truplo?«

»Jaz,« je odgovoril Tomaž in stopil naprej, nato pa je ne da bi ga bil kdo še kaj vprašal, povedal vse dogodek.

Komisar je nekaj zapisal in vprašal, ko je

hlapec nehal govoriti: »Kje je mrlič? Kje ste našli truplo in zakaj ga niste pustili pri miru?«

»Oprostite,« je menil Tomaž, »ni naša krivda. Longhi je prišel in vzel truplo v naročje. Bil je kakor blazen. Veljal je za Karlotinega ženina, dasi sicer ni prišlo do poroke.«

»Zakaj ne?«

»O tem se je marsikaj govorilo,« je menil hlapec skomignivši z rameni. »Nekateri so trdili, da je bila mala Karlota zelo spogledljiva. Toda pri lepem dekletu nevoščljivost rada išče napake.«

»Ali je bil Longhi ljubosumen?«

»Da. Z vsakmer, ki se je hotel priliziti njegovi najdražji, se je sprl. Zaradi tega je prišlo pogosto do pretepev.«

Parenti je stopil okoli kope in je šele zdaj opazil Longhija, držečega v rokah nevestino truplo in na videz čisto duševno odsotnega. Ko mu je komisar zapovedal, naj vstane, ga ni slišal.

Tedaj ga je policijski uradnik prijel za ramo. Pavle je pogledal okoli sebe, zamrmral neke besede, a se ni zganil. Parenti ni bil posebno potrpežljiv. Sklonil se je, zgrabil Pavletove roke in oprostil truplo. Pavle je zagodrnjal in vzdignil desnico, v kateri se je zasvetil mesarski nož.

Sive oči policijskega komisarja so se za bliskoma in sredi njegovega čela se je pojavila grozeča guba. Toda Pavle je takoj umaknil roko, se vrgel na dolgem na tla, skril obličje in začel pridušeno stokati.

Z obema uradnikoma sta šla dva stražnika, ki sta pa morala po komisarjevem naročilu

so Indi muzicirali pred muslimansko džamijo in so bili zaradi tega muslimani ogorčeni. Nastali so pretepi in spopadi in je na posled posegla vmes policija. Ker se množica ni hotela raziti, je policija šestkrat streljala med ljudi.

Te dni so Japonci zasedli kitajski otok Hainan, zaradi česar je francoska vlada protestirala pri japonski, ker smatra ta čin za ogražanje francoskega kolonijskega imperija. Uradno

so Japonci na francoski protest izjavili, da je njihova vojska le začasno zavzela otok,

in da spada zavzetje v okvir vojaških ukrepov, ki se tičejo nastopa japonskih vojaških sil proti južni Kitajski. Francozje razglajajo zavzetje otoka Hainana za prekršitev obljub, ki jih je dala Japonska v zadnjem polletju francoskemu in angleškemu poslaniku v Tokiju. V Parizu je bilo že davno znano, da Japonci streme po tem otoku, na katerem bi si radi zgradili svojo pomorsko oporišče. Če bo ostal otok trajno zaseden, bo to vsekakor pomenilo prekršitev zadevnih pogodb in osredotočenje japonskih vojaških sil na področju, ki zadeva francoske koristi. Angleški veleposlanik v Tokiju je obiskal japonskega zunanjega ministra Arito in mu izročil noto svoje vlade, podobno noti, ki jo je bil izročil francoski veleposlanik zaradi zasedbe otoka Hainana.

Iz Katalonije še zmerom beže v Francijo velikanske množice ljudi, med njimi starci, otroci in žene. Sodijo,

da je vseh španskih republikanskih beguncev v Franciji že do 400.000.

Okoli 140.000 jih je bilo poslanih v razne francoske pokrajine in 40.000 vrnjenih v francosko Španijo. Okoli 170.000 beguncev pa je v taboriščih, ki so nalašč zanje zgrajena. Državljanska vojna v Španiji, ki jo je začel Franco, je po francoskih računih terjala že nad poldrugi milijon človeških žrtev in pahnila v bedo in nesrečo na milijone ljudi. Škode pa je povzročila okoli 60 milijard frankov. Med smrtnimi žrtvami je tudi na tisoče žensk in otrok. — V ponedeljek so francoski spet bombardirali Madrid. Ubitih je bilo 23 ljudi, ranjenih pa 76.

Po vesteh iz Čungkinga, zdajšnje prestolnice nacionalne Kitajske,

je Kitajska pripravljena na dolgotrajno borbo.

V Čungking so Kitajci prenesli iz pokrajin, katere so potem zasedli Japonci, ogromno množico tvorniških naprav in drugih gospodarskih dobrin, tako da Japonci skoro nikjer v zasedenem ozemlju niso dobili v roke kakšnega pomembnejšega podjetja. Le v Šanghaju so morali Kitajci pustiti večja podjetja. Vsa prenesena industrija v Čungkingu že obratuje. V Čungking so se preselile tudi številne kitajske banke, tako da je nova kitajska prestolnica tudi finančno središče nacionalne Kitajske.

D O P I S I

ARJA VAS. (Smrtna kosa.) Te dni je v visoki starosti 93 let umrla preživetkarica Ana Debelakova. Pokojna je često pripovedovala, da je v mladosti pletla nogavice škofu dr. Antonu Martinu Slomšku. Na zadnji poti jo je spremljalo veliko število prebivalstva. Pokojnica je bila pokopana na pokopališču pri Sv. Kancianu v Žalcu. Bodi ji ohranjen blag spomin!

SEMIČ. V ponedeljek 20. t. m. bo tako zvan Valentinov sejem. Ker je v srezu Črnomlju prenehala živinska bolezen, bo to prvi sejem, na katerega bodo spet prignali govejo živino. Zato se vabijo prodajalci živine, kakor tudi kupci.

SINJI VRH. V nedeljo 5. t. m. so gasilci iz Starega trga ob Kolpi igrali na odru tukajšnjega gasilskega doma veseloigro »Trije vaški svetniki« pod spretnim vodstvom učitelja g. Zorka, ki je četni tajnik. Igrali so z živahnostjo, ki je doma v vsej Poljanski dolini, popolnoma obvladali svoje vloge in bili deležni priznanja hvaležnega občinstva, ki se je poslovilo od njih z željo, da se še povrnejo k nam.

SREDIŠČE OB DRAVI. Društvo kmečkih fantov in deklet pripravlja dramo »Prevaro« katero je spisal g. Lojze Štandeker. Drama je vzeta iz kmečkega življenja. Igra je bila prvič uprizorjena v mariborskem gledališču, kjer je bila deležna popolnega uspeha. Da pa pridejo na račun tudi tisti, ki si želijo mnogo smeha, pripravljajo vneti igralci tudi veseloigro »Zakonci stavkajo«. Vsekdo, ki si želi razvedrila, naj ne zamudi te prilike!

za glavo, zdaj za roke in tudi za noge, dokler ni prispel do te kope. V katerem času je bil po vašem mišljenju izvršen zločin?

»Sinoči med osmo in deseto uro.«

»Potemtakem se dade še najti sledovi, kod je morilec vlek el mrtvo dekle.«

»Kam boste dali prenesti truplo?« je vprašal zdravnik.

»Začasno k Longhijevim. Tam tudi lahko sestavite svoje poročilo. Jaz pa bom medtem poiskal sled.«

Prišla sta dva moža z nosilnico, na katero sta položila truplo. Ze sta nosilnico vzdignila, da bi odnesla truplo, ko je Longhi zdajci planil proti njima, ju odrinil in se z razprostrtimi rokami vrgel na Karloto.

Možje so vprašaje pogledali komisarja, a ta jim je velel s čudnim naglasom: »Pustite ga!« Pri tem je skrbno opazoval Longhijevo početje.

Pavle Longhi pa je začel zmeden govoriti: »Zakaj jo hočete odnesti?... Kam jo boste spravili?... Ne maram, da mi jo vzamete... Kaj hočete z njo, saj je mrtva?«

Ni se jok al. Samo nekako ihtenje je zdaj pa zdaj presekalo njegove besede in streslo njegovo telo. Vročična rdečica je pokrila njegovo obličje in mu pobarvala oči. Njegove oči so izražale pogled blaznika.

»Longhi, bodite pametni,« ga je prosil zdravnik.

Tudi komisar je stopil k njemu in mu rekel: »Saj je ne maram ločiti od vas, zato bomo prenesli njeno truplo v vašo hišo.«

Tedaj je Pavle Longhi skočil pokoncu, pograbil Karloto truplo, ne da bi bil rekel

Domače novosti

* Seja banovinskega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke v Ljubljani. Te dni je bila pod predsedništvom g. dr. Janka Rajarja seja banovinskega odbora JNS za dravsko banovino. Prisostvovali so ji polnoštevilno vsi člani. Senator dr. Kramer je podal obširno politično poročilo, ki je bilo z izrazi posebnega zaupanja soglasno odobreno. Po temeljiti razpravi, katere se je udeležilo veliko število govorikov, so bila dana banovinskemu vodstvu pooblastila za potrebne organizacijske in taktične ukrepe. Predsedniku stranke g. Petru Živkoviću in senatorju Puclju, ki ga je bolezen zadržala v Beogradu, sta bili poslani pozdravni brzojavki.

* Zadnje besede rajnega papeža. Italijanski listi opisujejo zadnje trenutke Papeža Pija XI. Večina italijanskih, nemških in tudi drugih inozemskih listov objavlja z velikimi naslovi poslednje besede pokojnika, ki so bile: »Mir, Italija, Jezus!« Poročilo Reuterjeve agencije pa pravi, da poslednje besede svetega očeta niso bile povsem razumljive in da je menda dejal: »Mir, mir, o Jezus!« Ljubljanski »Slovenec« je v svojih poročilih posnel Reuterjevo agencijo, beograjski list pa objavlj al it alijsko poročilo.

* Nova vlada in glasilo dr. Mačka. »Hrvatski dnevnik« razpravlja o novem političnem položaju, ki je nastal po padcu Stojadinovićeve vladavine. In pravi med drugim, da je bila beograjska združena opozicija prva, ki je pokazala za samostojnimi demokrati dobro voljo za rešitev hrvatskega vprašanja. »Ob priliki zadnjih volitev je prišlo tudi do sodelovanja z Jugoslovensko nacionalno stranko. Čeprav ni bil sklenjen s to stranko politični sporazum vendar kaže vse večjo voljo, da tudi s svoje strani pomaga pri reševanju hrvatskega vprašanja. Na osnovi izjav njenih voditeljev je mogoče že zdaj reči, da ne bo delala ovir pri tem poslu. Njeni voditelji so že tudi ponovno izjavili, da ustava ne sme biti zapreka za rešitev hrvatskega vprašanja in da se je treba lotiti tudi izpremembe ustave. Spričo tega se Cvetkovičevi vladi ni treba bati, da bi ji opozicija streljala v hrbet z nastropovanjem najskrajnejših ukrepov, ki bi zadovoljili Hrvate. Kar se tiče državljanskih svoboščin je tudi lahko pričakovati, da ji ne bo delala opozicija težav,

ostati pri ograjnih vratih, da sta nepoklicanim branila vstop na njivo. Parenti je zato hlapem zapovedal truplo položiti tja, kjer so ga bili našli.

»Ne da bi bil truplo natančneje pregledal,« je menil zdravnik nasproti komisarju, »vam že lahko rečem, da je bilo to mlado dekle umorjeno z udarcem. Udarjeno je bilo s kakšnim polenom ali gorjačo.«

Zdravnik se je sklonil nad Karloto, odrinil zlepljene lase stran in začel ogledovati rano.

»Na levi strani, na sencih,« je nadaljeval, »kaže lobanja sled silnega udarca, ki je zdrobil lobanjo in povzročil takojšnjo smrt. V rani je še ostala trska. Vsekakor je moral morilec kot orožje rabiti veliko poleno ali močno palico. Spričo izredno močnega udarca se mu je leseni predmet zlomil.«

Nato je preiskal njene roke.

»Na rokah ni sledu poškodb,« je rekel. »Žrtev se torej ni skušala braniti.«

»A praske in odrgnine na mečih? Ali niso morda sledovi borbe?«

Zdravnik je odkimal.

»Na prvi mah bi se to moglo misliti, a pri natančnejšem pregledu sem ugotovil nasprotno. Poglejte samo njeno obleko.«

»Da, da, strgana je in zamazana. Meča, krilo in jopica so pokriti z zelenimi madeži, lasje so polni prsti in v njih kakor v oblačilu tičijo trni in koščki suhih vejic.«

Parenti se je za trenutek zamislil in potem nadaljeval: »Jasno je, da dekle ni bilo umorjeno tu. Najprej je morilec truplo nesel, nato pa vlek el za seboj, držeč ga zdaj

besedico, in s truplom v naročju začel z dolgimi koraki stopati proti svoji domačiji.

»Kakšne mišice ima!« je menil zdravnik...

V mesariji je stara Longhijka nepremično sedela na stolu. Ni se zganila, ko je prisel njen sin z groznim bremenom, a v njenih očeh se je zmešnilo in debele kaplje potu so ji curkale izpod las.

Pavle je šel mimo nje, ne da bi jo bil pogledal, in v prostoru za prodajalno odložil Karloto. Nato pa je utrjen sedel na stol. Njegova mati se je približala mrliču blede, s spačenimi potezami in s stisnjenimi ustnicami.

»Da,« je rekla, »Karlota je... Kdo jo je umoril?«

Pepina, ki je z zaprtimi očmi počivala na beli blazini na stolu, ki ga je po volji usode le redkokdaj zapustila, je bila videti nezavestna.

Komisar Parenti je pokazavši na mesarja, njeno mater in bolešno Pepino skrivaj velel zdravniku: »Ali veste, kaj se mi pri vseh teh treh ljudeh zdi najčudnejše? Nobeden izmed njih se ne joče.«

»Toda mladi Longhi je ves obupan. Ali to ni dovolj?«

»Žalostna komedija! Vsi trije se silno bojijo. Prisegel bi, gospod doktor, da ne vedo samo podrobnosti zločina, temveč poznajo tudi morilca!«

»To je zelo hudo osumljenje. Ali se ne motite?«

Komisar je odkimal in rekel: »Pojdite z menoj. Ustvarite si sami svojo sodbo.«

ker zahtevajo tako Srbi kakor Slovenci in Hrvati kar največje politične svoboščine.

* **Kaj pričakujejo v Zagrebu.** Zagrebški dopisnik beograjske »Politike« poroča, da spremljajo zagrebški politiki z velikim zanimanjem razvoj političnega položaja. Med zagrebškimi politiki se v prvi vrsti naglašajo potreba čimprejšnjega sprejetja političnih zakonov, posebno novega zakona o volitvah narodnih poslancev. V Zagrebu so doslej z velikim nezadovoljstvom sprejemali neprestano odlaganje političnih zakonov za časa vladavine dr. Stojadinovića, ker so smatrali te zakone za prvi korak k rešitvi hrvatskega vprašanja. Zaradi tega je razumljivo veliko zagrebško zanimanje za prve poteze, ki jih bo storila nova vlada Dragiše Cvetkovića. Zagrebški politiki mislijo, da morejo pričakovati od nove vlade resnih ukrepov, ki bodo ugodno vplivali na nadaljnji razvoj dogodkov.

* **Namestniki izvoljenih poslancev.** Kakor hitro so bili verificirani mandati poslancev, so se tisti poslanci, ki so bili izvoljeni v dveh okrajih in tisti, ki so ob enem senatorji, morali izjaviti, kateri mandat obdržijo. Na njihova mesta so bili potem poklicani njihovi namestniki. Tako je dr. Korošec, ki je bil izvoljen kot senator, izvoljen v Ljubljani in ljubljanski okolici, odložil oba poslanska mandata in ostal v senatu. Na njegovo mesto sta bili poklicana za mesto Ljubljano kot poslanec dr. Golia, za ljubljansko okolico pa Rudolf Smersu.

* **Smrt odlične narodne učiteljice.** V Ljubljani je umrla gđc. Jospina Delkinova, upokojena učiteljica nekdanje Ciril-Metodove šole pri Sv. Jakobu v Trstu. Na šoli je službovala celih 27 let in si pridobila velike zaslugе za razvoj te šole. Bila pa je tudi neumorna narodna delavka izven šole. Po rodu je bila iz zglede narodne družine rajnega šolskega upravitelja v Rojanu pri Trstu Gašperja Delkina. Pokojnici bodi lahka jugoslovenska zemlja, ki jo je tako zelo ljubila!

* **Italijani kupujejo pri nas svilenе hube.** Nedavno je bila sklenjena pogodba med zastopniki italijanske industrije svile in našimi pridelovalci svilenih hub v vardarski banovini, po kateri bo italijanska industrija svile odkupila za 250.000 kg svilenih hub iz vardarske banovine. To pomeni, da so Italijani kupili skoro ves naš pridelek svilenih hub.

* **Za vojne invalide.** Vojni invalidi, vojne vdove, starši v vojni padlih sipov, udeležite

se v nedeljo 26. t. m. ob pol 10. shoda v Zadrugi gospodarski banki v Mariboru pri frančiškanski cerkvi. Na shodu bo obrazložil predsednik Geč novo invalidsko uredbo. Vojne žrtve, ki želite vedeti, kake pravice imate po novi uredbi, pridite. Za lenarški okraj bo v nedeljo 5. marca ob 10. v trgu Sv. Lenartu v Slov. goricah enak shod.

* **Na enega prebivalca Jugoslavije pride komaj kilogram mila,** kar pomeni, da smo v naši državi glede zdravstva še daleč za drugimi kulturnimi narodi. V Evropi imajo prvenstvo v tem Nemci, kjer porabi vsak prebivalec povprečno po 10 kg mila letno. Nemcem slede Franzovi s 7 kg.

* **Volilni odmev pred sodiščem.** Mariborska »Delavska Politika« poroča z Jesenic: Dne 9. t. m. je bila pred okrajnim sodiščem v Kranjski gori razprava proti Kristanu Cvetku, Čelesniku Ivanu, Vistru Valentinu in Hermanu Valentinu zaradi prestopka člena 156. kazenskega zakonika, ki naj bi ga bili zagrešili s tem, da so po volitvah 11. decembra baje govorili, da je zmagal dr. Maček. Ovdaba, ki se je glasila prvotno po členu 4. zakona o zaščiti države, je bila po prvem zaslišanju prevedena na člen 156. kazenskega zakonika. Vršili sta se dve razpravi. Pri prvi je bilo zaslišanih šest prič, ki so povedale dejansko stanje in ugotovile, da je to precej različno od policijskih ugotovitev. Po daljši razpravi je sodnik g. Pleiweiss razglasil oprostilno razsodbo in ugotovil, da delno sploh ni dokazano to, kar je bilo očitano, delno pa tudi očitano dejanje ne more pomeniti prestopka po členu 156. kazenskega zakonika, ker je bila lista dr. Mačka od najvišjega sodišča v državi priznana.

* **Smrtna nesreča v potoku.** Nedavno se je v dolini potoka Medije v kolovraški župniji zgodila smrtna nesreča, katere žrtev je postal 19letni Jože Očepek iz Medije. Peljal je drva na Razpotje. Ker so bile na cesti kolesnice zamrznile in so konji težko vlekli, je hotel voziti nekoliko v stran, da bi konji lažje peljali. Konja sta pa zapeljala preveč na stran in voz je s konji vred padel v potok Medijo in pokopal pod seboj Ocepka. Ko so prišli ljudje, je bil Očepek že mrtev.

* **Splašeni konj z vozom zdrvel pred vlak.** Na državni cesti v Trzinu, kjer se kamniška železniška proga tesno približa cestišču, je prišlo do razburljive nesreče. Dva voznika iz Tuhinja sta drug za drugim vozila drva proti mestu. Drugi izmed njiju je bil 28letni delavec Jože Hace iz Laz pri Tuhiniu. Izne-

nada je mimo pridrvel avto. Hacetov konj se je splašil in planil na progo, ž njim pa je odskočil s ceste tudi voznik, ki si je na vso moč prizadeval, da bi žival pomiril. Prav takrat je mimo privozil vlak. Lokomotiva je butnila v konja in ga povsem razmesarila. Hace sam pa je k sreči dobil manjše poškodbe.

* **Domačija je zgorela.** V naselju Hmelčici pri Mirni peči je ponoči začelo goreti na podstrešju hiše vdove Brezovarjeve, po domače Fižolovke. Zgorela sta hiša in gospodarsko poslopje. Kravo so komaj rešili. Sodijo, da je iskra iz peči zašla v slamnato streho in jo zanetila.

* **Usoden gozdni požar.** V Dekanih se je pripetila huda nesreča. Za vasjo ob robu gozda si je 69letni Ivan Sodnik prižgal pipo tobaka. Naenkrat pa je opazil, da se je od vžigalice, ki jo je še gorečo malo prej odvrnil, vnelo listje in da se je ogenj začel širiti proti gozdu. Naglo je hotel plamen pogasiti, a po čudnem naključju se mu je vnela obleka in kmalu je bil Sodnik ves v plamenih. Sam si ni mogel pomagati in zaman je tudi klical ljudi na pomoč. Nesrečnež je nazadnje izdihnil zavoljo strašnih opeklin.

* **Na pešpoti je zmrznil.** Nedavno je bilo najdeno ob pešpoti blizu St. Ilja v Slovenskih goricah truplo zidarja Marka Jožefa iz St. Ilja, bivajočega v Selnici ob Muri. Zdravnik je ugotovil, da je Marko Jožef zmrznil. Možno je bil vinjen vračal proti domu in obležal, kar je postalo usodno. Nesrečnež je štel 58 let in zapuščal ženo in tri otroke.

* **Požar sredi Logatca.** Nedavno je sredi Gorenjega Logatca zgorela hišica na Windischgrätzovem posestvu prav tik samega gradu. V hišici je bil nastanjen lovski čuvaj Ebergard Vovk z družino. Možno je bil za časa nesreče na lovu v okoliškem gozdu. Vzrok požara še ni dognan. Kaže pa, da ga je zanetila iskra iz dimnika.

2.

Zdravnik je šel prvi iz hiše. Za njim pa Parenti. Pri vratih se je komisar še enkrat hitro obrnil nazaj in z ostrimi pogledom svojih sivih oči ošvrknil Longhija, njegovo mater in sestro. Prvi je bil še zmerom kakor brezčuten in se ni brigal, kaj se je dogajalo okoli njega. Njegova bolna sestra je očajšno zavzdihnila, ko je odšel policijski uradnik. Torej ni bila nezavestna. Vdova pa je s sklenjenimi rokami sedela na stolu in sledila uradniku z očmi, ki so bile polne plašne napetosti.

Ob naglem gibu, ki ga je napravil uradnik, sta obe ženski sklonili glavi. Komisar se je ironično nasmehnil, poklical zunaj svojega stražnika in jima zapovedal, naj budno pazita na prebivalce v Longhijevi hiši.

Hkratu z zdravnikom se je vrnil komisar na pogansko njivo. Ob kopi je še zmerom stal napol naloženi voz. Nineta in dekla sta bili šli, a hlapci so sedeli na vozilu in se pogovarjali o skrivnostnem umoru. Okoli kope so bila tla pokrita s slamo, tako da se tam sled ni mogla videti, zaradi česar je komisar velel hlapcem slamo pograbiti, kar se je v nekaj trenutkih tudi zgodilo.

Kakor hitro je bila slama pospravljena, so se videli sledovi. Na strani, kjer je bilo najdeno truplo, je bila zemlja čisto steptana. Razločno so se videli vtiski nerodnih, z žebli okovanih čevljev tesno drug ob drugem in čisto prekrizani — zgovoren dokaz, koliko se je moral morilec truditi, da je tako visoko porinil truplo med slamnate snope. Iste stopinje so prihajale od skupine poraslih gričev, ki so mejili na Pogansko polje na

vsej severni strani in se nadaljevali vse do vasi Serravalleja. Sled je bila tu zelo nerazločna, ker so bila tla presuha in drobljiva, vendar sta Parenti in njegov spremljevalec zdravnik šla v tej smeri dalje, trdno prepričana, da sta na pravi sledi. Ostre oči Parentijeve so kma'u ugotovile, da gresta prav.

Kakor že omenjeno se je vil ob vznožju gričevja potok; na obeh straneh potoka je bil več metrov širok pas, porasel z močvirno travo in grmovjem, iz katerega so tu in tam gledala tudi visoka drevesa. Tu je bilo zasledovanje spet lažje, zlasti ker sonce še ni bilo povsod posušilo rose. Kmalu sta odkrila pot, ki jo je bil napravil morilec, ko je vlekkel za seboj truplo svoje žrtve. Čisto razločno je bila vidna zveržena sled, ki je, kakor je kazalo, prihajala z Longhijeve domačije. Držala je do brvi čez potok, sestoječo iz treh debelih desk. Od tod se je vila steza navkreber in potem na desno po grebenu gričevja.

Na brvi sta za nekaj trenutkov obstala. Parenti je razmišljal: če je prišel morilec s svojim bremenom z griča, potem njegova dozdajšnja domneva ni prava; toliko skrbneje in vestneje bo torej treba preiskati sled.

Toda že po nekaj korakih sta prišla na kraj, ko se je sled ločila od steze in držala na levo v grmovje. Tu je bila trava poteptana in videle so se nalomljene in odlomljene vejice. Ne daleč naprej je bila majhna, samo s travo porasla jasa, in tu je Parenti, kakor je domneval, naletel na prostor, kjer je ležalo truplo v travi. A vtiski ob strani naj bi pričali, da je morilec poleg trupla klečal.

»Morda je bil utrujen ali pa se je hotel prepričati, ali je njegova žrtev res mrtva,« je menil komisar in doktor Bergoni mu je moral pritrditi.

»Le pogledjte,« je živahno nadaljeval komisar Parenti, »tam je potem dalje vlekkel truplo in ga vrgel v goščavo, ki drži navzdol proti potoku.«

Poteptani grmiči in potlačeno robidovje so čisto upravičevali to domnevo. Domneva pa je zrasla v gotovost, ko je komisar snel z neke trnjeve vejice cunjico modrega blaga ki se je izkazala za košček Karlotine obleke. Cunjico je takoj vtaknil v svojo listnico. Vne to in molče, podobna Indijancema, zasledujočima sovražnikovo sled, sta iskala oba nadaljna dokazila, ki naj bi pojasnila mračno dramo.

Okoli njiju pa so žvrgolele ptice, črkali in šuštel razni hrošči, a zdaj in zdaj je v dalji zagrmel mimo se vozeči vlak kakor drugi bas k temu koncertu.

Čez čas je poklical zdravnik komisarja s sebi in mu pokazal ličen čevljev, ki ga je bil našel v mahu: bil je čevljevček, ki je manjkal na Karlotini nogi. Tu se je pojavila nova sled, ki je držala po grmičju nazaj k brvi. To je bilo za policijskega komisarja dovolj. Ni več raziskoval, v glavi mu je bilo že čisto jasno, kako se je bilo vse zgodilo.

Razlagal je zdravniku ves potek, medtem ko sta se vzpenjala na vrh grička, od koder se je videla vsa pokrajina.

(Dalje)

* **Velik požar nad Ljubnim pri Savinji.** Blizu Ljubnega je stala mogočna domačija Ivana Robnika, po domače Krumpačnika. V nedavni noči pa je v Krumpačnikovi hiši nastal ogenj. Družina je komaj rešila najnujnejše. S hišo vred sta zgoreli tudi dve veliki gospodarski poslopji in v njih 10 goved in trije konji. Tri konje pa so rešili. 53 let stari Janez Konšak je planil v goreči hlev, da bi rešil vsaj še enega konja. Že ga je vodil iz hleva, ko se je nenkrat sesulo goreče tramovje in je Janez Konšak dobil hude opekline, da so ga morali odpeljati v celjsko bolnišnico, kjer je umrl. Z Ljubnega so prihiteli gasilci z motorko in tudi bližnji lesni delavci. Potrudili pa so se morali, da so rešili vsaj še sosedno domačijo.

* **Popravek.** V smislu tiskovnega zakona zahtevamo z ozirom na vašo notico v »Domovini« št. 5. z dne 2. februarja leta 1939., priobčeno na strani 7., v tretjem stolpcu zgoraj, pod naslovom »Otroško trupelce zakopala na vrtu« sledeči popravek: »Ni res, da je natakara moje restavracije povila nedonošenega otročka, res pa je, da je imela po nesreči splav. Ni res, da je bil ta splav oziroma nedonošeni otrok pokopan na mojem vrtu, pač pa je res, da je bil pokopan na pokopališču v Dovjem. Ni res, da je bila natakara pri meni že skozi mesec in da posledice poznanstva niso izostale, pač pa je res, da je bila pri meni šele nekaj tednov.« Z odličnim spoštovanjem Jože Poje.

* **Dviji prašič je oplemenil domačo svinjo.** V vasi Vrnopolju so pri posestniku Kovačiču pitali že od jeseni svinjo za zakol. Ko je pa pred nekaj dnevi res prišla pod nož, se je izkazalo, da je nosila devet že skoro godnih mladičev. Manjka o jima je največ nekaj tednov do godnosti. Ta zadeva je domače nad vse presenetila. Reč se je pojasnila, ko so dognali, da so negodni mladiči bolj podobni divjim svinjam kakor domači. Zgodilo se je takole: Po tamkajšnjih vaseh imajo navado, da puste v jeseni domače svinje na želodovo in žirovo pašo v Gorjance. Svinje ostajajo v gozdovih na paši dalje časa in jih nihče ne seganja domov. Tu je zašla Kovačičeva svinja med divje prašiče in sklenila z njimi prijateljstvo.

* **Ponarejeni dvajsetaki.** Po deželi in v Ljubljani so se zadnje čase pojavili ponarejeni dvajsetdinarski kovanci, ki pa jih je kaj lahko ločiti od pravih, ker imajo izrazito blede barvo in top zvok. Oblastva so takoj začela iskati izvor ponarejencev in so v Velikem Gabru na Dolenjskem aretirala trojico, brata Lejzeta in Ivana V. in Ivana K. Pri hišni preiskavi so našli nekaj lažnega denarja in razna fotografske potrebščine, iz katerih je razvidno, da so se fantje najbrž ukvarjali tudi s ponarejanjem bankovcev. Eden izmed aretirancev ima zaradi ponarejanja denarja že dve leti ječe za seboj.

* **Nevaren slepar prijet.** Lansko poletje je župnik v Vrapču na Hrvaškem Franjo Horvat neznanil oblastvom, da je izginil njegov hlapec Ivan Stepan, ki je ukradel župnikov voz in konja. Preiskava je dognala, da je Ivan Stepan znan slepar Hasan Keserović. Šele zdaj so Keserović aretirali v Novi Gradški. Keserović praznava, da je ukradel konja in voz. Povedal je tudi, da je v Višnji gori v Sloveniji zagrešil podoben zločin.

* **Vlom v Dramljah.** Pred dnevi je vlomil neznanec v stanovanje upokojenega upravitelja banovinske trsnice g. Franca Mastnaka pri Sv. Uršuli v Dramljah ter odnesel dve moški obleki in razne druge reči.

* **Cigani nakradli za 20.000 din blaga.** Vlomilska tolka ciganov iz Luč je v eni noči zagrešila več vlomov blizu Vranskega in pokradla za okrog 20.000 raznih reči. Najprej se je oglašila pri posestniku Borštnu Tomažu v Stopniču, kjer je ukradla kramp. S tem je nato vlomila v hišo posestnika Jelena Frana v Stopniču ter mu odnesla tri moške obleke, suknič, deset moških srajc, šest prtov, šest brisec, 30 robcev, razno žensko in moško perilo ter razno zlatino in srebrnino in skupni vrednosti 10.000 din. Odtod je šla tolpa k Borštnarju Mihaelu in vlomila v klet. Vzela je s seboj 16 kg masti in nekaj mesa. Nato je v vromila v zidnico Brdnika Simona, kjer je ukradla 100 litrov vina, štiri litre žganja in

30 kg jabolk. Marljivo vranski orožniki so takoj šli na delo in že v teku enega dneva izsledili cigane v gozdu blizu Čemšenika. V začetku cigani niso hoteli priznati vlomov, izdalo pa jih je vino. Orožniki so vse aretirali. Našli so cele zaloge ukradenega blaga, perila in obleke. Aretirani so bili trije moški, dve ženski in dva otroka.

* **Vlom v Jugočeško v Kranju.** V soboto zvečer je bil v menzi tvornice Jugočeške ples nameščencev tega podjetja. To priložnost je izrabil neki zlikovec in vlomil v stanovanje ikalskega mojstra Boleša. Tat je odnesel razne dragocenosti v vrednosti okrog 4000 din.

* **Zaradi zastrupljenja z alkoholom umrl.** V listnjaku posestnika Josipa Pučka pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah so našli mrtvega 38letnega posestnika Jakoba Štelcerja. Kaže, da je Štelcer umrl za posledicami zastrupljenja z alkoholom. Pokojnik je bil doma iz Sanitincev.

* **Prijeti zaradi požiga.** Na gori sv. Lovrenca je nekega večera v decembru požar upepelil hišo posestnice Terezije Dimčeve. Hiša, ki je bila šele nedavno prej prepisana na Terezijino hčer Marijo Drstvenkovo je bila nedavno prej zavarovana. Zaradi suma požiga je bila uvedena preiskava, vendar Drstvenkovi ni bilo mogoče ničesar dokazati in je zavarovalnica izplačala zavarovalnino. Orožništvo pa je še nadalje poizvedovalo in je zdaj pogorelka priznala, da je nagovorila Franca Jelena iz Vrbske vasi in njegovo družabnico Ano Prahovo, da sta zažgala hišo in dobila vsak po 150 din nagrade. Vse tri so zaprli.

* **Oče je s sekiro ubil sina zapravljivca.** V Podoševu pri Varaždinu je kmet Josip Sekačič s sekiro razbil glavo svojemu sinu, ki je čez dve uri umrl. Vzrok tega strašnega dejanja je pijančevanje in zapravljanje sina Dragotina. Po zločinu se je oče sam javil orožnikom.

* **Ker je sekal drva v njunem gozdu, sta brata Josip in Jure Vojakov iz Zadobarja pri Karlovcu ubila s sekiro 28letnega kmeta Josipa Seložanskega iz iste vasi.** Brata sta izpovedala, da ju je Seložanski, ko sta ga zaslišala, napadel. Pri tem je enega od njiju podrl na tla. Drugi brat je priskočil naprednemu na pomoč in s sekiro ubil napadalca. Oba brata sta izročena karlovškimi sodnim zaporom.

* **Roparski napad v Gotovljah.** Pred kratkim je neki moški vlomil v stanovanje Helene Oničeve, posestnice v Gotovljah pri Zalcu, in prišel v spalnico, kjer je spala posestnica. Pri vstopu razbojnika se je Oničeva prebudila in prižgala električno luč. V tem trenutku pa je nameril razbojnik proti njej revolver rekoč: »Denar sem, ne kriči!« Oničeva je v strahu izročila razbojniku 890 din. s katero vsoto se je razbojnik zadovoljil ter pobegnil iz hiše. Orožniki so ugotovili, da je izvršil roparski napad neki brezposelnež.

* **Uboj v Šobru.** V Šobru je bila v nedeljo veselica, in je med pijanimi fanti nastal pretep, sredi katerega je obležal zaboden v glavo in prsi posestnikov sin Anton Jarc iz Šobra, ki je kmalu nato izdihnil. Pretep so povzročili trije drvarji, ki jih zdaj iščejo orožniki.

* **Zločinci so napeli žice čez cesto.** Nedavno je neki avtotaksi iz Tržiča odvejal neko gospo v ljubljansko bolnišnico. Ko se je vračal ponoči sam proti Tržiču je zagledal na cesti Jeperca—Kranj čez cesto napeto močno žico. Ker ni vedel, ali je to zaseda za napad ali samo zločinska šala, ni avtomobila ustavil, temveč pognal motor z vso silo. Posrečilo se mu je žico pretrgati. Na avtomobilu so dobro vidne poškodbe nad hladilnikom. Za njim je pa vozil okrog polnoči redni avtobus iz Ljubljane proti Tržiču. V Tržič je prispel z več ko polurno zamudo. Na vprašanje, kaj je povzročilo zakasnitev, je šofer izpovedal, da je moral avtobus ustaviti na progi Jeperca—Kranj, ker so bile čez cesto napete žice, in sicer v majhnih razdaljah kar na štirih mestih. Treba je bilo dosti truda, da so oviro odstranili in lahko nadaljevali vožnjo. Orožništvo vodi strogo preiskavo.

* **Pobegli jezniki.** Iz zaporov v Murski Soboti so pred dnevi pobegnili 31letni Josip Herič, doma iz Štarič, 29letni Mi-

lan Kosi z Moravskega vrha, 19letni France Mulec, doma od Sv. Benedikta, in 27letni cigan Matija Horvat.

* **Vlom v Dobrniču.** Oni dan je bilo vlomljeno v Dobrniču pri Mirni peči kar na treh krajih. Iz gostilne Minke Blatnikove je vlomilec odnesel hleb kruha, več gramofonskih plošč, par čevljev in steklenico žganja. V prostorih zadružne mlekarne je tat ukradel nekaj sira in v krojaški delavni mojstra Ludvika Slaka za 4000 din raznega blaga. Orožniki so vlomilcu na sledu.

* **Brez potnega lista.** Pred goriškim sodiščem se je vršila razprava proti 39letnemu Rudolfu Brezgarju iz Gorice, ki se je lani brez potnega lista odpravil preko meje, da bi v tujini dobil delo. Prepotoval je več držav in se nazadnje znašel v obupnem položaju v Atenah. Krenil je še v Solun, kjer se je javil na italijanskem konzulatu, ki ga je poslal nazaj v Italijo. Komaj pa se je pripeljal v Benetke, je bil aretiran. Zdej je bil obsojen na mesec dni zaporu in 2.000 lir denarne kazni.

* **Vlomilci v Trbovljah.** V eni izmed zadnjih noči so neznani tatovi vlomili v hišo dr. Baumgartna sredi Trbovelj in mu iz drvarnice odnesli nekaj orodja. Nato so obiskali podružnico »Jutra«, kjer so našli le 25 din. Huje so zatem gospodarili v zobni delavnici dr. Baumgartna, kjer so ukradli večjo množino zlata v obliki plošč in žic ter hlebe kovine v obliki majhnih plošč znamke Scheid. Nakupovalci zlata in bele kovine se nred nakupom svarišo. Vlomilci so v isti noči vdrli še v prostore gostilničarke Gombočeve na Vodah in odnesli večjo vsoto denarja.

Iz Prekmurja

Nevaren požar v Velikih Dolencih. V Velikih Dolencih blizu madžarske meje je nedavno zvečer nastal ogenj na domačiji posestnice Marije Barbaričeve. Hiša, hlev in svinjak so pogoreli. Ljudem se je posrečilo rešiti obleko in živino. Škoda je toliko občutnejša, ker posestnica ni bila zavarovana. Kako je požar nastal, ni dognano. Ob času nastanka požara je bila doma posestnica z otrokom. Sin France Barbarič, ki vodi gospodarstvo, je pa bil nekje na obisku. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Malih in Velikih Dolencev in iz Budincev ter so z novo motorno brizgalno omejili požar, da se niso vnele sosedne s slamo krite strehe. Vrlim gasilcem naj bo za trud izrečena zahvala!

Naši na tujem

Kmalu po zlati poroki smrt

Wanne-Eickel, februarja. V Wanne-Unser Fritzu sta 14. januarja obhajala zlato poroko rojak Mihael Černež, rojen 1. 1864. v Krškem, in njegova žena Kristina, rojena Hrovatova 1. 1867. v Velenju. Vzela sta se leta 1889. v Salgotarjanu na Madžarskem, od koder sta se mesec dni pozneje preselila v Nemčijo in prebivala od tistega časa vedno na istem mestu.

V zakonu se jima je rodilo 13 otrok, izmed katerih živi še osem: dva sina in šest hčerk. Vsi so že poročeni. Ker je bil Černež že nekaj tednov bolan, ju je prišel g. župnik na dom poročiti. Takrat so g. župnik in ostali gostje zlatoporočencema želeli, da bi dočakala še dijamantno poroko. Vendar pa se nase želje niso uresničile, kajti že devet dni po zlati poroki nas je Mihael Černež za vedno zapustil.

Kako je bil rajniki priljubljen pri naših rojakih in tudi pri domačinih, je pokazal pogreb, katerega so se udeležili od blizu in daleč. Prejel je tudi mnogo krasnih vencev. Naj bo našemu zvestemu rojaku tuja zemlja lahka. Žalostna naša iskreno sožalje!

Iz Nieuwenbagna (Holandska) nam pišejo: Jugoslovensko narodno društvo sv. Barbare je priredilo na novega leta dan lep družinski večer z obdaritvijo naših malih. Društvo je obdarovalo 72 otrok in nekaj starejših siromašnih rojakov. Po obdarovanju se je razvila prijetna zabava. Tovariš Drenovec iz Herleheide nam je igral naše lepe slovenske pesmi na harmoniko. Pomagal mu je tudi sin tovariša Videmška. Razen tega so igrali naši mali na citre in kitaro. Omeniti moramo še, da naše društvo lepo napreduje, kar je znak, da je v dobrih rokah.

Iz Stiring-Wendela (Francija) nam pišejo: Dne 8. januarja je imelo Slovensko kolesarsko društvo »Prosta pot« s pevskim odsekom »Gorenjskim slavčkom« v društvenih prostorih gostilne Franca Jagra letni občni zbor.

Predsednik Alojz Vrhovšek je pozdravil navzoče člane s slovenskim pozdravom »Vsi zdravi« in se zahvalil vsem, ki so sodelovali v dobro društva, da je tako lepo napredovalo. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik Kališnik Franc, podpredsednik Pisanec Anton, prvi tajnik Sekolec Alojz, drugi tajnik Šumelj Ivan, prvi blagajnik Zeleznikar Franc, drugi blagajnik Vrhovšek Alojz, preglednika Tavčar Ivan in Hribar Franc, zastavonoša Mlinar Ivan, častnika zastave Žnidaršič Anton in Plahuta Brunon. Nadalje sta v odboru Viščaj Ciril in Slapnik Franc. Za pevski odsek je bil izvoljen Sekolec Alojz. Društvo bo maja lepo proslavilo 10letnico obstoja, o čemer smo se tudi porazgovorili na zboru. Ob zaključku je predsednik Kališnik izpodbujal člane k složnemu delu v društvu.

Do konca sveta bo baje le še šest papežev

Časopisje mnogo piše o slovitim starem spisu »Prerokovanju o papežih«. To prerokovanje so sprva prepisovali irskemu menihu sv. Malahiju, ki je umrl leta 1148. v francoskem samostanu Clairvauxu, kjer je bil opat njegov prijatelj sv. Bernard. Pozneje so zgodovinarji, ki so raziskovali izvir te knjige, ugotovili, da je spis dosti mlajši in da je nastal v začetku 16. stoletja.

Zanimivo je to prerokovanje zaradi tega, ker so se prerokovanja neznanega pisca za večino papežev uresničila.

Knjiga je opis vseh papežev od Celestina II. do konca sveta. V njej niso navedeni papeži po imenih, marveč je vsak označen s kratkim latinskim izrekom. Papež Benedikt XV., ki je vladal med svetovno vojno, je v »Prerokovanju o papežih«, pa naj je bilo

napisano v 12. ali v 16. stoletju, označen z natančnim orisom časa, v katerem je vladal: »Opustošeno krščanstvo«. Za pravkar umrlega Pija XI. pravi prerokba, da bo »goreča vera«.

Za naslednika pokojnega papeža pa so zapisane v knjig besede: »Ogenj in meč«. V teh besedah vidijo nekateri razlagalci napoved, da bo bodoči papež umrl od ognja in meča, da bo njegovo ime torej prištet k seznamu krščanskih mučencev. Drugi razlagalci vidijo v teh besedah naznanilo o nesrečah, ki utegnejo za vlade tega papeža zadeti Rim.

Po tem prerokovanju ne bo do konca sveta nič več kakor samo še šest papežev. Med njimi je vštete tudi novi papež, ki bo zdaj izvoljen. Po tem prerokovanju bo konec sveta vsaj v sto do dvesto letih.

Smrt pariškega krvnika na poti k usmrtitvi

Nedavno je umrl mnogoletni francoski krvnik Anatole Deibler. Še pred kratkim se je o njem pisalo, da si ne želi drugega kakor upokojitve, da pa ne more najti namestnika v svojem krvnem poslu. Zdaj ga je na neki postaji pariške podzemne železnice nenadno zadela kap. Hotel je odpotovati v svoj rojstni kraj Rennes, kjer bi bil moral naslednji dan obglaviti nekega roparskega morilca.

Posel krvnika se je v Deiblerjevi rodbini že pokolenja podedoval od očeta na sina. Anatole Deibler je v svoji mladosti prav tako rad kakor njegov oče skušal ubežati temu poklicu in je stopil v Parizu kot vajenec v neko veliko trgovino. Toda mirno meščansko življenje mu ni bilo usojeno. Ko je njegov oče kmalu potem po obglavitvi tisočega zločinca stopil v pokoj, je mladega Deiblerja državni odlok naravnost prisilil, da je prevzel očetove posle. Anatole je temu pozivu sledil z nekakšno bolestno brezbriznostjo, ki jo je še povečevalo razočaranje, ki ga je bil doživel nekoliko prej. Zaljubljen se je bil namreč v hčer moža, ki je izdeloval giljotine na samo

za Francijo, temveč za vse dežele, ki poznajo ta način smrtne kazni. Pred nekoliko leti je celo Kitajska od te tvrdke naročila nekaj morilnih priprav. Toda izdelovalec morilnih naprav se je postavil odločno po robu, da bi njegova hči postala žena krvnikovega sina...

Mladi Deibler se je tolažil sprva s kolesarjenjem. Stopil je v neko kolesarsko društvo in je pri več dirkah dosegel prve nagrade. Tako se je seznanil z mlado lepo kolesarko, ki je postala pozneje gospa Deiblerjeva.

V nekem pariškem predmestju je živel krvnik zelo samotno. Vse se ga je izogibalo. Sina, ki bi bil zdaj lahko postal njegov naslednik, nima več. Pred leti se je bil zastrupil po pomoti nekega lekarnarja. V zadnjem času se je Deibler boril za povišek plače. Dobival je mesečno približno 2000 frankov in za vsako usmrtitev še 2500 frankov. Ker je moral »vdovo«, kakor imenujejo Francozi giljotino; prevažati od kraja v kraj na svoje stroške, so ti stroški pobirali skoro ves dohodek. Kakor poročajo, postane novi krvnik Francije neki Deiblerjev nečak, tako da ostane ta posel vendarle v rodbini.

kojnino bi dobivali samo davčni člani, ki je bodo potrebni. Vsak član državnega zbora naj bi v pokojninski sklad plačeval funt šterling na mesec, pokojnina pa naj bi znašala 150 funtov šterlingov za bivšega poslanca in 75 funtov za vdovo.

× Že 17 let noče biti nihče ne župan ne odbornik. V francoskem mestu Barbu pri Bordeauxu meščani že 17 let stavkajo. Ko so bile nedavno volitve v mestni svet, ni bilo niti enega meščana na volišče. To traja že od leta 1922. Mesto bo imelo še naprej komisarja, ki ga upravlja. Vzrok tej svojevrstni stavki je v globi 600.000 frankov, na katero je bila občina po nekem požaru gozdov v okolici mesta leta 1922. obsojena. Nobeden izmed

meščanov ne mara te odškodnine priznati, zato nihče ne mara v mestni svet.

× Tudi živali imajo hripa. To se je pokazalo v zadnjem času na Češkoslovaškem, kjer so ugotovili, da je mnogo konj bolnih za hripa. Zrebetom postane hripa lahko usodna, ker pogosto povzroči jetiko. Ta bolezenski pojav je postal na Češkoslovaškem tako pogost, da se je dr. Maček, profesor živinozdravništva na brnski živinozdravniški visoki šoli posebej posvetil preučevanju te bolezni. Dr. Mačku se je posrečilo pridelati serum, s katerim cepijo za hripa obolelo živino. S cepljenjem je dosegel imenovani živinozdravnik povojne uspehe. Kjer je uporabil cepivo takoj v začetku bolezni, se mu je posrečilo živino ozdraviti v razmerno kratkem času.

× Krokodilja pečenka. V nekem hotelu v Bruslju se bo človek lahko kmalu gostil ob krokodilji pečeni, kar v Evropi še ni znano. Nekemu lovcu, ki je videl v Belgijskem Kongu, kako domačini uživajo krokodiljo pečenko, je prišlo na misel, da bi ne bilo napačno, če bi se tudi Evropeci navadili na to slaščico. Ugotovil je, da bi se tako meso dalo najbolje pripraviti na ta način, da bi se najprej skuhalo, potem pa speklo. Tako bi ga lahko konzervirali, potem pa pošiljali v Evropo. Tako bodo sladkosnedeži spet enkrat prišli na svoj račun.

× Kalij nadomestuje sonce. Če imajo rastline premalo sonca, je mogoče to pomanjkanje do neke mere izravnati z obilnejšim gnojenjem s kalijem. Nemški profesor Schropp je ugotovil, da povečuje kalij količino rastlinskega zelenila, tako da more rastlina boljše izkoristiti svetlobo.

× Sibirija je bodoča industrijska dežela. V Moskvi so objavili tretji petletni načrt za industrijski razvoj Rusije. Posebnost tega načrta je zlasti ta, da bosta dve tretjini novih industrijskih obratov na drugi strani Urala v Sibiriji. Na to odločitev je morda vplivala skrb zavoljo morebitnih vojnih zapletkov na evropski strani. Izdelovanje avtomobilov se bo povečalo na letnih 400.000 kosov in se bo torej podvojilo. Izkopavanje premoga, ki je znašalo preteklo leto 120 milijonov ton, se bo povečalo na 230 milijonov ton, tako da bo Rusija v tem pogledu zavzela tretje mesto po Ameriki in Angliji. Kar se tiče pridobivanja jekla, hočejo Rusi prekositi Nemčijo. Isto velja za pridobivanje električne sile. Odpovedali pa so se gradnji velikanskih central, ki se niso posebno obnesle. Hkratu je tretja petletka posvečena tudi razvoju oboroževalne industrije.

× Čaj iz Abesinije. Tudi v Italiji se popljuje mnogo čaja, ki ga je pa bilo treba prej uvažati iz tujine. Italijani so ga uvažali iz angleških in holandskih kolonij. Da bi pa Italijanom ne bilo treba šteti denarja za čaj tujcem, so poizkusili pridelovati čaj v Abesiniji. Poklicani strokovnjaki so najprej iskali kraj, ki bi najbolje ustrezal zahtevam čajnega drevesa, in našli so ga v pradomovini kave, to je v okolici Kaffa. V pičlem letu so se že pokazali lepi uspehi. Čajni listi dobro dozorevajo. Na kaffskem ozemlju bodo lahko pridelovali zelo mnogo čaja. Vse pa kaže, da bodo odkrili še druge za pridelovanje čaja prikladne kraje v Abesiniji. Tako se obeta Italiji nov vir dohodkov, Angležem pa občutna izguba.

× Steklene gosli izdelujejo v Ameriki. Steklo se rabi dandanes za najrazličnejše reči. Tako se izdelujejo iz stekla kakor svila tanke nitke in iz njih se prede tkanina. Iz stekla se grade hiše, imamo pa tudi stekleno pohištvo in drugo. Celo glasbila izdelujejo iz stekla. V Ameriki nastopajo v javnih zabaviščih orkestri s steklenimi glasbili, gosli, violončeli in klarineti.

× Dragocena najdba v razvalinah Pompejev. Italijansko prosvetno ministrstvo navaja v nekem poročilu, da so iz razvalin Pompejev izkopali posebno dragoceno najdbo. V razvalinah neke patricijske hiše so v omari, ki že sama na sebi predstavlja veliko redkost, našli majhen slonokoščen kipec indijske boginje, žene boga Višnuja, ki so jo Indijci častili kot boginjo lepote in rodovitnosti. Ta dragoceni kipec iz Indije dokazuje, da je stari Rim v dobi svoje veličine živahno trgoval tudi z Indijo.

× Koliko je jezikov. Francoska akademija znanosti je skušala dognati število mrtvih in živih jezikov na zemlji in je ugotovila, da je vseh jezikov 6760. Vendar se govori danes samo še 2796 jezikov. Pri belem plemenu je najbolj razširjen jezik angleščina, za angleščino pa nemščina. Na tretjem mestu je ruščina, potem se vrste španščina, portugalsčina, francoščina in italijanščina. Med barbastimi plemeni govori največ ljudi kitajski jezik. Šele potem pridejo na vrsto japonsščina, arabščina, hindustanščina in perzijsčina.

× Pokojnina za angleške poslance. Te dni je bila v državnem zboru z 204 glasovi proti 103 sprejeta resolucija, ki terja, da se osnuje za narodne poslance pokojninski sklad, ne da bi se obremenili davčni obvezniki. Po-

SRCE V OKOVILH

Peto poglavje
JANEZ.

Vrtnarstvo ni bilo v tistih, ko je ljubljano in ljubljeno. Dekleva je bila v tistih, ko je ljubljano in ljubljeno. Dekleva je bila v tistih, ko je ljubljano in ljubljeno.

Pri Deklevi vrtu je bilo vse rano. Vrtu je bilo vse rano. Vrtu je bilo vse rano. Vrtu je bilo vse rano. Vrtu je bilo vse rano.

Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu.

Če bi bil vrtu. Če bi bil vrtu. Če bi bil vrtu. Če bi bil vrtu. Če bi bil vrtu. Če bi bil vrtu. Če bi bil vrtu. Če bi bil vrtu.

Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu.

Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu.

Oči so bile vrtu. Oči so bile vrtu. Oči so bile vrtu. Oči so bile vrtu. Oči so bile vrtu. Oči so bile vrtu. Oči so bile vrtu. Oči so bile vrtu.

Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo.

Dekleva je bil obupan. Dekleva je bil obupan. Dekleva je bil obupan. Dekleva je bil obupan. Dekleva je bil obupan. Dekleva je bil obupan. Dekleva je bil obupan. Dekleva je bil obupan.

In potem je bilo. In potem je bilo. In potem je bilo. In potem je bilo. In potem je bilo. In potem je bilo. In potem je bilo. In potem je bilo.

Mati so štirje meseci. Mati so štirje meseci. Mati so štirje meseci. Mati so štirje meseci. Mati so štirje meseci. Mati so štirje meseci. Mati so štirje meseci. Mati so štirje meseci.

Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo.

Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu.

V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo.

Šesto poglavje

PRANKO, KI GA NI ...

Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu. Ko je bilo vrtu.

V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo. V vrtu je bilo.

Pred očmi so se mu vrstile slike. Pred očmi so se mu vrstile slike. Pred očmi so se mu vrstile slike. Pred očmi so se mu vrstile slike. Pred očmi so se mu vrstile slike. Pred očmi so se mu vrstile slike. Pred očmi so se mu vrstile slike. Pred očmi so se mu vrstile slike.

Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu. Ko se je vrtu.

Tesni so se mu vrstile slike. Tesni so se mu vrstile slike. Tesni so se mu vrstile slike. Tesni so se mu vrstile slike. Tesni so se mu vrstile slike. Tesni so se mu vrstile slike. Tesni so se mu vrstile slike. Tesni so se mu vrstile slike.

Zora... moja Zora... to si ti...

Potem pa je omahnil nazaj na blazino in tuho zajčeval.

Kaj bo zdaj s teboj...

Kakor bi čakal odgovora, je aprl oči v daljavo, a odgovora ni bilo...

Janez je še vedno slonel ob posteljo. Glede na mladega poročnika ni smilil se mu je. Nekaj mu je zatezalo glavo. Stopil je bliže k poročniku. Sklonil se je k njemu in mu popravi blazino.

Gospod poročnik, ne vznemirjajte se! Hudo ste se hoteli in škodovati bi vam utegnilo. Saj bo vse dobro.

Branko je odkimal.

Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo.

Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo.

Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo. Pri vrtu je bilo.

Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu. Sedela je pri vrtu.

Dar je bilo. Dar je bilo. Dar je bilo. Dar je bilo. Dar je bilo. Dar je bilo. Dar je bilo. Dar je bilo.

Ni bilo. Ni bilo. Ni bilo. Ni bilo. Ni bilo. Ni bilo. Ni bilo. Ni bilo.

Janez je bil vrtu. Janez je bil vrtu. Janez je bil vrtu. Janez je bil vrtu. Janez je bil vrtu. Janez je bil vrtu. Janez je bil vrtu. Janez je bil vrtu.

Kaj bi bilo. Kaj bi bilo. Kaj bi bilo. Kaj bi bilo. Kaj bi bilo. Kaj bi bilo. Kaj bi bilo. Kaj bi bilo.

Pranko je bilo. Pranko je bilo. Pranko je bilo. Pranko je bilo. Pranko je bilo. Pranko je bilo. Pranko je bilo. Pranko je bilo.

Saj bi bilo. Saj bi bilo. Saj bi bilo. Saj bi bilo. Saj bi bilo. Saj bi bilo. Saj bi bilo. Saj bi bilo.

Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo.

Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo. Janez je bilo.

Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo.

Branko pa ga ni bil. Branko pa ga ni bil. Branko pa ga ni bil. Branko pa ga ni bil. Branko pa ga ni bil. Branko pa ga ni bil. Branko pa ga ni bil. Branko pa ga ni bil.

Mojo Bogo, saj je njena slika! Mojo Bogo, saj je njena slika! Mojo Bogo, saj je njena slika! Mojo Bogo, saj je njena slika! Mojo Bogo, saj je njena slika! Mojo Bogo, saj je njena slika! Mojo Bogo, saj je njena slika! Mojo Bogo, saj je njena slika!

Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika.

Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu. Pogled je bil vrtu.

Ne razburajte se, gospod poročnik! Ne razburajte se, gospod poročnik! Ne razburajte se, gospod poročnik! Ne razburajte se, gospod poročnik! Ne razburajte se, gospod poročnik! Ne razburajte se, gospod poročnik! Ne razburajte se, gospod poročnik! Ne razburajte se, gospod poročnik!

Branko je bilo. Branko je bilo. Branko je bilo. Branko je bilo. Branko je bilo. Branko je bilo. Branko je bilo. Branko je bilo.

Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika. Njena slika.

Saj ni bilo. Saj ni bilo. Saj ni bilo. Saj ni bilo. Saj ni bilo. Saj ni bilo. Saj ni bilo. Saj ni bilo.

Ves čas, od kar si vrtu. Ves čas, od kar si vrtu. Ves čas, od kar si vrtu. Ves čas, od kar si vrtu. Ves čas, od kar si vrtu. Ves čas, od kar si vrtu. Ves čas, od kar si vrtu. Ves čas, od kar si vrtu.

Nemogo je ni bilo. Nemogo je ni bilo. Nemogo je ni bilo. Nemogo je ni bilo. Nemogo je ni bilo. Nemogo je ni bilo. Nemogo je ni bilo. Nemogo je ni bilo.

Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo. Potem pa je bilo.

V dušo se mu je zagrizlo premirje. V dušo se mu je zagrizlo premirje. V dušo se mu je zagrizlo premirje. V dušo se mu je zagrizlo premirje. V dušo se mu je zagrizlo premirje. V dušo se mu je zagrizlo premirje. V dušo se mu je zagrizlo premirje. V dušo se mu je zagrizlo premirje.

Se je mogel biti samo stotnik! Se je mogel biti samo stotnik! Se je mogel biti samo stotnik! Se je mogel biti samo stotnik! Se je mogel biti samo stotnik! Se je mogel biti samo stotnik! Se je mogel biti samo stotnik! Se je mogel biti samo stotnik!

»Da, on je bil... je priti, poročnik... s slabotnim glasom. »Samo mi povrača me, saj ve, da ljubim njo, ki si je tudi on želi. In tudi pismo mi je on vzel... — ne verjamem, da bi ga bil že prej izgubil.

Bolestno je zajčeval in se zakril obraz z dlanjo.

»On je bil... on... se ponavljal. On mi je vzel edino tožalbo, ki me je pomnila v tej smrti, daleč od doma in nje.

Bolest ga je premagala. Zagrzel se je v dlan, da ga je zabelelo. Potem pa se je zgrabil roko z obraza. Njegova oči so se zasvetile v daljo in roka se je stisnila v pest. Videl se je na koleno in zaklical:

»To mi poplača... Tako mi, Bogo!

Potem se je iz njegovih ust izvil krik, ki je pretresel sobo. Janez se je zgrabil. Videl je, kako je Branko prebledel in se zgrabil za čelo. Skočil je k njemu, toda mladi poročnik je brez zavesti omahnil na blazino.

Dalje poglobljeno.

Zaklad nekdanjega zamorskega kralja iščejo

Ko so se Angleži pred petdesetimi leti pripravljali na pohod v osrčje Južne Afrike, je angleško vojaštvo našlo močno domačo državo črncev, katere viadar je bil kralj Lo Bengula. Meja zamorske države je bila na eni strani reka Zambeze, na drugi pa reka Limpopo. Belci so prišli kmalu do velikega vpliva v državi Kralj črncev je bil nasproti svojim podanikom skrajno strog in neprizanesljiv, medtem ko je bil do belcev zelo prijazen. Raznim trgovcem in pustolovcem je dovolil, da so izrabljali ogromna zemljišča, zlasti pa izdatne zlate rudnike. Toda imel jih je za ušesom več kakor najbolj pretkan belec. V zameno za izrabljanje razsežnih zemljišč se je dal mastno plačevati ali z zlatom ali s puškami. Tako je opremil vojsko, ki je štela 15.000 mož in predstavljala največjo oboroženo moč v Južni Afriki.

Ce ni dobival dovolj zlata, je zemljišče takoj oddal kaki drugi skupini belcev in trdil, da ga ubogega in neukega, kakor je, njegovi beli svetovalci vedno varajo. Stalno se je pritoževal nad nepoštenostjo belcev in nekega dne je poslal angleški kraljici Viktoriji takole sporočilo.

»Gospa Viktorija! Pravijo, da ste prav res kraljica. Če je temu tako, potem vas prosim za pomoč, da bi se laže otepal nadležnih in nepoštenih belcev, ki prihajajo v mojo deželo iskati zlato. Med njimi ni prav nobenega, ki bi bil pošten in ki bi mi mogel zaupati. Zato vas prosim, da mi pošljete človeka, ki bo pošten.«

Kraljica Viktorija mu je zelo vljudno odgovorila, da bo njegova prošnja uslišana in da mu bo poslala človeka, ki mu bo brez skrbi lahko zaupal. Ta človek je bil Cecil Rhodes s

svojimi zaupniki. Toda črni kralj ni hotel pristati na razne pogoje, ki so mu jih stavili Angleži.

Sele po štirih letih vojevanja so se Angleži pod vodstvom Cecila Rhodesa polastili njegovega kraljestva. Po Rhodesu se tisto ozemlje zdaj imenuje Rodezija.

Ko so novembra 1. 1893. Angleži zavzeli Lo Bengulovo prestolnico Bulawayo, so jo našli čisto prazno. Zakladi, ki jih je črni kralj nakopičil, so izginili. Kralj Lo Bengula je tedaj s 1200 vojščaki pobegnil proti severozapadu.

Kmalu potem je stari kralj umrl za kozmi in za njegovim zakladom je izginila vsaka sled. Toda zaklada kralja Lo Bengule niso pozabili. Nastala je domneva, da so kralju zvesti ljudje zakopali zaklad v neki puščavi Severozapadne Afrike, ki je bila takrat v nemških rokah. Nemška oblastva so se zelo zanimala za zaklad. Ko so med svetovno vojno zavzele čete Južnoafriške zveze mesto Windhoek, je poveljnik Leipoldt v starih nemških arhivih našel skrivnostni papir, ki govori o pravljičnem zakladu.

Leipoldt, ki je sam lastnik velikih rudnikov, je na podlagi tega papirja sestavil v dvajsetih letih že pet odprav, ki naj bi našle zaklad. Toda bilo je vse zaman.

Kakor pravijo, imajo danes v rokah dokaz, da je zaklad zakopan v portugalski koloniji Angoli. Kraj, kjer mislijo, da so zakopane Lo Bengulove dragocenosti, čuvajo v največji tajnosti. Leipoldt, ki je spravljal na noge spet veliko odpravo, je prepričan, da se mu bo tokrat posrečilo najti zaklad, ki je vreden milijarde. Največja težava je v tem, ker ne more prikriti sledov. Zato se Leipoldt boji, da je ne bi kdo ubral za njim in ga prehitel.

Skoro so živega razrezali

V neki zakotni gostilni v San Franciscu v Ameriki je prišlo do krvavega pretepa. Med pretepom je nekdo padel onesveščen na tla. Poklicali so zdravnika, ki je možaka razglasil za mrtvega kajti oko ni pokazalo nikakega giba, ko mu je dvignil veke.

Možaka so spravili nato v mrtvašnico, da bi njegovo truplo naslednje jutro raztelesili, ker so hoteli ugotoviti pravi vzrok njegove smrti. Kako so se pa zdravniki in pazniki začudili, ko so stonili zjutraj v mrtvašnico in zagledali možaka, kako se stopal sem in tja med pravimi mrtveci. Ko se je možak

malo zbral, je povedal, da se je pred nekoliko minutami z bolno glavo zbudil in se znašel v ledeni mrtvašnici. Ob njegovi nogi je bil že listek, na katerem je lahko bral, da se je bil prejšnji večer v neki gostilni pretepal.

Kako se je zgodilo, da so ga živega spravili v mrtvašnico, pa se je dalo razložiti šele tedaj, ko so poklicali zdravnika, ki ga je bil razglasil za mrtvega. Ta je povedal, da je možu kakor običajno dvignil veke in da ni oko pokazalo nobenega giba. Zdaj pa je nesrečni mož povedal, da seveda ni moglo biti gibanja, ker ima stekleno oko...

Nos izdaja človekove lastnosti

Tako vsaj pravijo tisti, ki modro razlagajo, da oblika nosu kaže na lastnosti njegovega imetnika.

Ce imaš debel in mesnat nos, si ljubitelj dobrega mesa in veselega življenja. Okrogel nos pravi, da tvoji možgani ne delujejo hitro in živahno. Poščat nos pa ti pove, da si zelo občutljiv. Tak nos so rojenice v zibelki dale ljudem z umetniškimi in umskimi sposobnostmi. Dolg nos imajo ljudje, ki se radi pečajo s skrivnostnimi rečmi, koničast nos pa je znamenje ostrega duha. Imetniki takega nosu so raziskovalci in radovedneži, ki nikdar dovolj ne vedo. Trdno usajen nos imajo ljudje z gospodarskimi last-

nostmi in ki kaj dajo na zunanjo čast in ugled.

Ljudje z orlovskim nosom so zmožni junških in pustolovskih dejanj, medtem ko široko odprt nos z močno razvitimi nosnicami označuje poltne ljudi. Kdor ima tak nos, ki je na koncu malo razklan, je velika dobričina. Človek s priščenjenim nosom in stisnjenimi ustnicami pa je trdega srca in lažniv.

Zdaj pa si le oglejte svoje nosove, da boste vedeli, kaj ste prav za prav. Če kdo ugotovi, da ta razlaga pri njem nikakor ne velja, naj ne bo žalosten, saj se danes na svetu pridiguje še vse kaj drugega kot pametno, dobro ali resnično, pa vendar to ni.

AVTOMOBILIST V TRAFIKI

Avto se prevrne, gospod za voanom razbije šipo v izložbenem oknu in prileti v trafiko.

»Če sem že tu, mi pa dajte deset viržink, prosim,« pravi presenečeni trafikantki.

IZ DEŽELE LJUDOŽRCEV

Poglavar ljudožrcev zasači svojo ženo pri grehu. »Kaj pomeni ta beli mož v omari?« se razjezi nani.

»Vse je v redu,« odgovori žena, »omara je naša nova shramba za jedila.«

Mali oglasi

IŠČEM ZNAČAJNEGA GOSPODA,

osamljenega, upokojenca ali slično, na stanovanje in hrano. Želim prijatelja dežele in reflektanta na mirno življenje. Le resne ponudbe na oglasni oddelek »Domovina« pod značko »Stalno zadovoljstvo«. 48

300 DIN TEDENSKO

lahko vsakdo zasluži. Pošljite znamko za odgovor. Josip Batič, Ljubljana VII.

TEMPO! — TEMPO!

Pridnim in sposobnim zastopnikom v vseh srezih države nudimo priliko dobrega in trajnega zaslužka. Naše geslo je: »Za dobro delo dobro plačilo!« Javite se takoj na Jugo-Patent, Ljubljana. 45

IMAM VEČJO MNOŽINO SORTIRANEGA HALOŠKEGA VINA

na rodaj. Vprašajte na naslov: Fric Holobar, Petrovče. 44

NAROČAJTE IZ KUPČICEVE DREVESNICE IN TRSNICE

na Ptujski gori. Seznam in cenik na razpolago.

RAZVESELITE SVOJO ŽENO

in ji naročite časopis »Žena in dom«. Pišite na upravo Ljubljana, Dalmatinova ul. 8-D, da vam pošlje eno številko brezplačno na ogled. 12

JESEN OSTANKI ZIMA

mariborskih tekstilnih tovarn pristnobarvni, brez napak in sicer:

paket serija »R« z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo 128 din;

reklamni paket seri »K«, vsebina 20 do 25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo v najlepši sestavi, paket 130 din; dalje specialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m la barhentov za ženske obleke bluze in prvovrstnih flanelov za piščame, žensko, moško in otroško perilo za izjemno ceno 150 din;

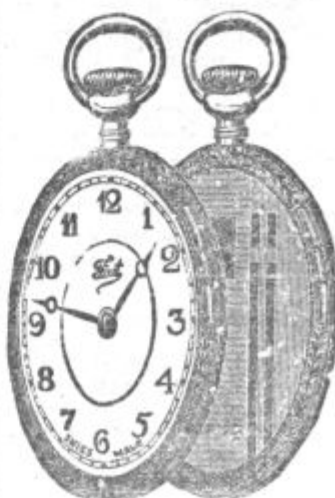
paket serija »Z« z vsebino 3—3 20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč in sicer:

»Z/1« 130 din, »Z/2« 160 din, »Z/3« 200 din, »Z/4« 250 din, »Z/5« 300 din; cela podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Trgovcem popust! Vsak paket poštne prost, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago.

Pišite še danes Razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Oglejte si povečano zalogo in ugodne cene.

NOVOST!

**SAMO
DIN 49.50**

St. 62.300 Anker ura
pravi švicarski stroj,
dobra kvaliteta, lep
kromiran okrov
s pisano garancijo

Din 49.50

štev. 62.301 ista
osvetljenimi kazalci
in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik,
vam ga pošlje
brezplačno in poštne
prosto

H. Sotner

Ljubljana 6
lastna protokotirana
tovarna ur v skladu